

LETO XVI

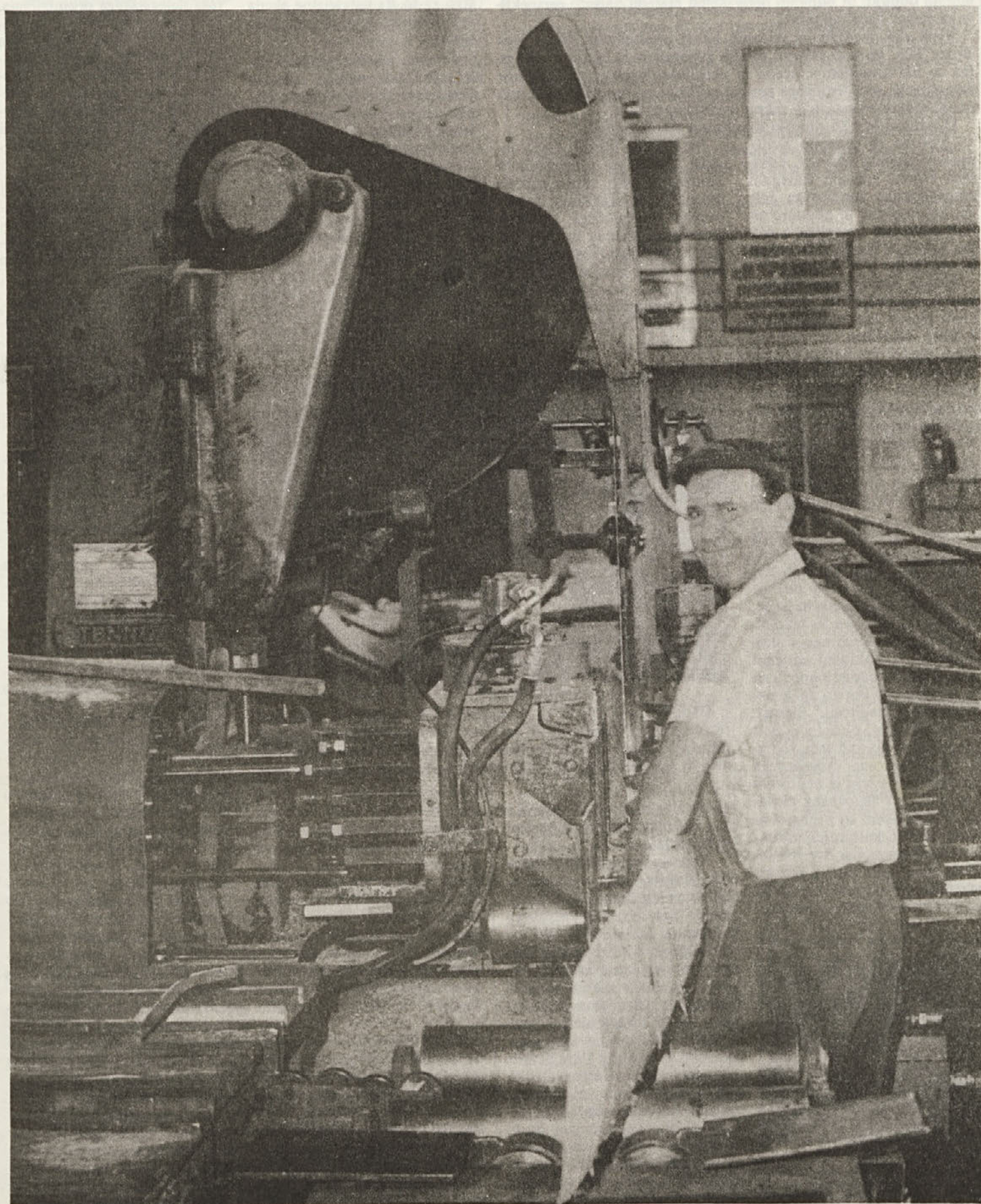
ŠTEVILKA 7 - 8

STRAŽA, 25. AVGUSTA 1978

AVIJA
uniles
1.00

novoles

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE „NOVOLES“, LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Odprte najširše perspektive

Tako kot VIII. kongres slovenskih je bil tudi XI. kongres jugoslovanskih komunistov, kongres dogovorov in akcij – kongres, na katerem je več kot 2000 izvoljenih delegatov pregledalo opravljeno delo, ocenilo, kaj smo v štirih letih napravili in česa nismo, kje so bile pomanjkljivosti in se dogovorilo za bodoče naloge in akcije, ki morajo odpirati in odpirajo delavskemu razredu najširše perspektive za njegov nadaljnji razvoj.

Velik del uvodnih in sklepnih besed predsednika ZKJ Josipa Broza Tita, pa tudi referati ostalih govornikov in razprave delegatov so bili usmerjeni v oceno in nadaljnje dogovore za razvijanje demokracije socialističnega samoupravljanja, na osnovi katerih smo dobili tudi novo ustavo in zakon o združenem delu.

Uvodničar je v 26. številki Komunista takole zapisal:

„Vse to je okrepilo samoupravni položaj delavcev. Združeni delavci v svojih temeljnih organizacijah združenega dela vse bolj uspešno in popolno ter bolj svobodno upravljajo s svojim delom, z rezultati in pogoji svojega dela.

Sistem samoupravne demokracije zagotavlja tudi to, da delovni človek kot posameznik v svojem delovnem in življenjskem okolju vse bolj odprto in svobodno izraža svoje resnične potrebe in interese. Sočasno mu tudi delegatski sistem zagotavlja, da se vsi samoupravni interesi demokratično usklajujejo na splošnih socialističnih temeljih, s čimer ustvarjamo nujno homogenost in celovitost družbe.

Tako spremenjen položaj človeka bistveno spreminja tudi njegovo družbeno vlogo in njegovo zavest. Vse bolj postaja sam kovač svoje usode in sreče. Njegove opredelitve in odločitve niso več motivirane s profitom ali s kakšnimi drugimi abstraktnimi „višjimi smotri“, ali z „boljšim življenjem in v nedoločeni prihodnosti.“ Smotri, ki jih delovni človek v naši družbi zastavlja sam sebi, izvirajo iz resničnega človekovega hotenja ter rastejo iz neposrednih interesov delovnega človeka. Vzpodbujeni so z njegovimi materialnimi, kulturnimi in drugimi potrebami, ter s celotnim družbenim razvojem. Tako pri nas delovni človek uveljavlja svoje pravice in svojo svobodo.“

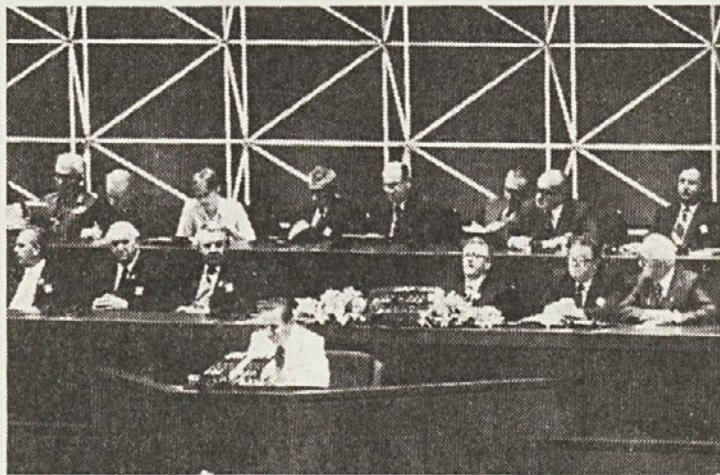

Naslovnica: Šuštar Franc iz TOZD ŽAGA dela na cepilki, kjer se razrezujejo krajniki.

Predsednik Tito je, ko je naglasil, da so se z zakonom o združenem delu odprle najširše možnosti za praktično uresničevanje vladajočega položaja delavskega razreda in delovnih ljudi v družbeni reprodukciji, pri izvajanju funkcij oblasti in upravljanju drugih družbenih zadev, predvsem podčrtal vlogo delegatskega sistema kot osnovo in obliko neposredne sociali-

žave in pomanjkljivosti. Z vsemi močmi in silami si moramo prizadevati, da bo teh pomanjkljivosti čim manj in da jih bomo kar najhitreje odpravljali. Sredstvo za to sta ustvarjalna akcija vseh delovnih ljudi in delegatski sistem.

Seveda zahteva uspešno delovanje delegatskega sistema tesno in stalno povezanost članov delegacij in delegatov z delovnimi ljudmi in občani, s katerimi vsak dan delajo in živijo, zlasti pa delegatov s svojo delegacijo. Kajti le na ta način dobivajo delegacije in delegati neposredno spoznanja, usmeritve in smernice za svoja stališča v skupščinah in drugih samoupravnih organih in le tako lahko tu resnično in neposredno izrazijo voljo in interese ljudi, ki so jih izvolili. V praksi takšna povezanost delegacij in delega-

Misel iz govora predsednika Tita na 11. kongresu.

Obdobje med 10. in 11. kongresom ZKJ je bilo po uspehih in rezultatih eno najplodnejših, saj smo medtem izvedli bistvene spremembe v našem družbenem bistvu, usmerjene k oblasti združenega dela in resnični politični moči delavskega razreda in delovnih ljudi.

stične demokracije, ki delavskemu razredu odpira neslutene perspektive.

Neposredna udeležba delovnih ljudi in občanov pri reševanju vseh družbenih vprašanj je bistvo naše socialistične samoupravne demokracije, ki jo uresničujemo predvsem z delegatskim sistemom, ki omogoča, da se pobuda milijonov ljudi izrazi kot ustvarjalna družbena sila, ki jo uresničujemo predvsem z delegatskim sistemom, je dejal predsednik Tito. Seveda ne moremo in ne smemo trditi, da v tem sistemu, za katerega smo se enoglasno izrekli vsi, deluje že vse neoporečno, da ni napak in slabosti in da so tam, kjer smo stvari uredili z ustavo in zakoni, vsi problemi rešeni tudi že v praksi. Obstajajo še te-

tot z delovnimi ljudmi in občani pogosto še ni dosežena in tako delegati pogosto nastopajo v svojem lastnem imenu, ne pa v imenu delegatske baze, kar ustvarja negotovost in mnogokrat tudi nezadovoljstvo in nezaupanje v delegatski sistem, saj delegati na ta način dejansko nastopajo samo v svojem imenu in ravnajo kot v predstavniškem sistemu.

In prav zato je tako zelo važno zagotoviti vse pogoje, da bo odločanje delavcev v TOZD, SIS in KS, bodisi, ko se osebno izrekajo, ali ko odločajo v delavskih svetih, izhodišče za sprejemanje sklepov in odločitev v samoupravnih organih in skupščinah. Le tako bo namreč moč zagotoviti, da bodo temelj-

na organizacija združenega dela in delavci v njej resnično postali temelj odločanja o vseh vprašanih družbenoekonomskih položajih delavcev in osnova njihovega delegatskega organiziranja. To pa pomeni, da je treba zagotoviti v celoti pogoje, da TOZD preraste v temelj odločanja delavca o lastnem družbenoekonomskem položaju in v temelj njihove udeležbe pri opravljanju funkcij politične oblasti prek skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

Stalno povezanost delegacij in delegatov z njihovo delegatsko bazo pa moramo doseči tudi zato, ker je to osnova za kontrolo delovanja le-teh, za oceno

njihovega dela in odgovornosti, pa tudi za oceno dela in odgovornosti samoupravnih in izvršnih organov pri sprejemanju in izvajanju sklepov in zadanih nalog.

Na kongresu so ocenili tudi, da je vzrok pomanjkljivostim, ki v naši družbi še obstajajo, v tem, da nam nekatere stvari še ne gredo tako, kot smo jih zastavili, v veliki meri tudi pomanjkanje odgovornosti do izpolnjevanja zadanih nalog, premajhna delovna storilnost in premajhna delovna disciplina.

Predsednik ZKJ Tito je v svoji sklepni besedi jasno in odločno povedal, da je treba preiti od besed k dejanjem, da je treba zaostri odgovornost, več in boljše delati, v akcijo je treba kreniti takoj in ne čakati jutrišnjega dne. V akcijo moramo enotni, tako kot je bila enotnost manifestativno in delovno izražena in potrjena na kongresu. Enotno še zlasti in predvsem zato, ker so pred nami naloge, zlasti na področju gospodarstva in predvsem za to, ker nekatere naloge, sprejetih na X. kongresu ZKJ, nismo izpolnili.

Besede predsednika Tita so program dela Zveze komunistov Jugoslavije za prihodnje štiriletno obdobje, so program dela nas vseh, zato „Krenimo zdaj vsi skupaj na vsakodnevne akcije, na uresničevanje dogovorjenega in sprejetega. Pojdimo skupaj z vsemi delovnimi ljudmi, ki jim je globoko v srcu nadaljnja krepitev naše skupnosti, takšne, kakršno danes imamo – socialistične, samoupravne in neuvrščene Jugoslavije. Krenimo naprej in spremenimo naše besede v dejanja“, kot nas je vse skupaj pozval v svoji sklepni besedi predsednik Tito.

V nove akcije

„Z VEDRINO IN OPTIMIZMOM GLEDAMO V JUTRIŠNJI DAN

Socialistična, samoupravna in neuvrščena Jugoslavija ima trdne in trajne temelje, zanesljive opore za svojo prihodnost.

Moč Jugoslavije je v junaštvu in trdnosti njenih narodov in narodnosti, ki so se kalili skozi zgodovino in vzdržali največje preizkušnje velike osvobodilne vojne.

Moč je v njihovi enotnosti in zavesti, da je ta enotnost v današnjem svetu – v katerem se sila še ni umaknila razumu – pogoj ne le za napredek, temveč tudi za goli obstoj.

Moč je v idejah, ki nas navdihujejo, in v ciljih, za katere se bojujemo.

Moč je v delavskem razredu in njegovi odločilni vlogi, v naših delovnih ljudeh, ki imajo vsak dan več in živijo čedalje bolje, čeprav še niso rešeni mnogih težav in odrekovanja.

Moč je v našem mladem rodu, ki je pridobitve revolucije rade volje sprejel za svoje in ki ve, da ima za seboj daljše obdobje dela in življenja v svobodi in miru kot katerikoli prejšnji rod na teh tleh.

Moč je v socialističnem samoupravnem sistemu, ki našemu človeku zagotavlja, da svobodno in suvereno odloča o svojem delu in njegovih rezultatih in ki ga varuje pred slehernim obliko izkoriščanja in nasilja, pred vsem, kar ovira vsestranski razvoj svobodne človekove osebnosti.

Moč je v široki fronti organiziranih socialističnih sil na čelu z zvezo komunistov, v avantgardi ne le po idejni opredelitvi, temveč tudi po sposobnosti, da razsvetljuje poti in perspektive nadaljnega razvoja.

Moč je v splošni ljudski obrambi, katere udarna sila je Jugoslovanska ljudska armada, v kateri se enotno prežemajo idejnomooralna trdnost, borbena usposobljenost in sodobna opremljenost.

Moč je v naši neodvisni in neuvrščeni politiki, v tem, da se tudi z največjimi pogovarjamo kot enak z enakim, da enakovrno sodelujemo s skoraj vsemi državami sveta.

Moč je v visokem ugledu socialistične in neuvrščene Jugoslavije, v številnih prijateljih po vsem svetu, v položaju, kakršnega si je v mednarodnih odnosih zagotovila le redkokatera država.

Zato z vedrino in optimizmom gledamo v jutrišnji dan. Prepričan sem, da bomo po tem kongresu še z jasnejšim pogledom v prihodnost in še s hitrejšim korakom stopili v nove akcije za socializem in človekovo srečo.

Beseda
predsednika Tita na
XI. kongresu

IX. KONGRES ZSS OKTOBRA V MARIBORU

Deveti kongres Zveze sindikatov Slovenije bo 25. in 26. oktobra 1978 v Mariboru, so sklenili na seji republiškega sveta slovenskih sindikatov.

Sestal se je tudi že odbor za pripravo kongresa, katerega predsednik je Vinko Hafner, podpredsednik Miran Potrč, sekretar pa Emil Šuštar.

Na seji odbora so poudarili, da so temeljite priprave in široka aktivnost za minuli kongres Zveze komunistov Slovenije najboljša osnova in kačipot za nadaljnjo aktivnost slovenskih sindikatov. Komunisti, ki delajo v sindikatih, morajo zato vso svojo ustvarjalnost, uresničujoč pri tem stališča in sklepe ZK, prenesti v priprave na kongres sindikatov. Doseganje skupnih ciljev, to se pravi ciljev ZK in ciljev sindikatov pa naj bo vodilo predkongresne dejavnosti, so menili na seji odbora za pripravo 9. kongresa.

Odbor je imenoval tudi že posamezne komisije. Tako bo organizacijsko tehnično komisijo vodil Franček Kavčič, ki bo istočasno tudi predsednik komisije za statut. Matjaž Vizjak bo imel na skrbi komisijo za informiranje, kadrovska komisija Adolf Šuštar, komisija za pripravo poročila Ivan Godec, komisija za pripravo sklepov pa Miran Potrč.

Na seji so menili, da je do oktobra sicer še več mesecev, vendar pa to ne pomeni, da je tudi časa še na pretek. Nasprotno, časa je malo in treba bo pohiteti. Seveda pa bo potrebna takojšnja in najučinkovitejša predkongresna dejavnost, predvsem v vseh osnovnih sindikalnih organizacijah.

Svoj XI. kongres so jugoslovanski komunisti dočakali v mnogo večjem številu kot kdajkoli doslej, saj je že blizu 1.700.000 članov. V času med X. in XI. kongresom se je zveza komunistov okrepila ter pomladila svoje vrste z več kot 600 tisoč novimi člani.

V zvezi komunistov je danes blizu pol milijona delavcev, kar je 29,4 odstotka od celotne strukture članstva. Samo v zadnjih štirih letih je v zvezo komunistov vstopilo prek 160.000 delavcev.

Danes ima partijsko knjižico že prek pol milijona fantov in deklet ali drugače, v Zvezi komunistov Jugoslavije je 34,2 odstotka mladincev, ki so v glavnem mladi delavci; teh je 34 odstotkov. Med novosprejetimi v zadnjih treh letih je prek 70 odstotkov mladih ljudi, kar pomeni, da je ZKJ danes ena od najmlajših partij.

V obdobju med kongresoma se je povečalo tudi število žensk v ZKJ, in sicer od 19,9 v letu 1973 na 23,3 odstotka konec prejšnjega leta. Nekoliko počasnejši pa je bil sprejem individualnih kmetijskih proizvajalcev. Namreč leta 1973 jih je bilo 60 tisoč, konec leta 1977 pa je bilo v vrstah ZKJ okoli 80 tisoč kmetov.

Rast ideje in moči neuvrščenih

Sklepna deklaracija ministrske konference neuvrščenih držav v Beogradu – Posebna pozornost ohranitvi enotnosti gibanja – Spore reševati po mirni poti – Celovito o človekovih pravicah

– Deklaracija, ki so jo sprejeli ob koncu ministrske konference neuvrščenih držav, ugotavlja, da se krepi vloga in učinkovitost neuvrščenega gibanja in da se širi ideja neuvrščenosti. V dokumentu, ki obsega okoli 18.000 besed, je rečeno, da je gibanje neuvrščenosti postalo učinkovit neodvisni mednarodni dejavnik. Visoko je ocenjen govor predsednika Tita na začetku konference kot inspirativen dokument, pa tudi njegov izredni prispevek k razvoju celotnega neuvrščenega gibanja.

Deklaracija obsega celo paleto vprašanj in problemov, na katere zadevajo ne samo neuvrščene države, ampak tudi svet v celoti.

Dokument je bil sestavljen na podlagi osnutka jugoslovanskega predloga, v posvetih, ki so trajali poldrug mesec dni, pa tudi v temeljiti razpravi na tej konferenci, ki je potekala v izrazitih tonih konstruktivnosti, pogostoma pretkanih tudi s polemikami in svobodni in demokratični izmenjavi mnenj.

Deklaracija opozarja na kontinuiteto neuvrščenosti od Beograda preko Kaira, Lusake, Alžira in Kolomba do tega najnovejšega srečanja neuvrščenih držav. Posebno pozornost posveča ohranitvi enotnosti gibanja neuvrščenih, težnji, da bi ohranili „neomajno vero v njegova načela in politiko“ kot tudi njegovo posebno indintiteto in avtentično naravo. Ugotavlja, da se gibanje neuvrščenih bojuje proti imperializmu, ekspanzionizmu, kolonializmu, neokolonializmu, apartheidu, rasizmu, všteti tudi sionizem, izkoriščanje, politiko sile in vse oblike tuje nadvlade in hegemonije. Odločno zavrača politiko

blokav in vojaških zvez kot tudi politiko blokav in vojaških zvez kot tudi politiko, usmerjeno v delitev sveta na področja nadvlade in vplivov.

Poseben poudarek postavlja deklaracija na podporo osvobodilnim gibanjem, boju za novo mednarodno gospodarsko ureditev in za razorožitev.

Trdna odločenost kljubovati pritiskom

Deklaracija našteva skoraj 30 načel in ciljev neuvrščenosti, med njimi mir, neodvisnost, človekove pravice, odpravo okupacije, boj proti imperializmu, nadvladi in hegemoniji, boj proti blokovski razcepljenosti in za umik tujih vojaških sil, mirno poravnavanje sporov itd.

Neuvrščeni so tudi tokrat pokazali, da so trdno odločeni kljubovati pritiskom, katerih cilj je oslabiti vlogo gibanja v mednarodnih odnosih v celoti. Zunanji ministri menijo, da je najučinkovitejši odgovor na te pritiske v ohranitvi avtentične narave neuvrščenosti kot neodvisnega splošnega dejavnika in v krepitvi njegove solidarnosti in enotnosti.

Nadaljevanje na 4. strani

Nadaljevanje s 3. strani

Kot poglobljena nevarnost, ki grozi z napetostjo v svetu, je v deklaraciji omenjeno poslabšanje odnosov med vesilami in nadaljevanje oboroževalne tekme, kakor tudi delovanje imperializma, kolonializma in sil, ki težijo po nadvladi.

Deklaracija posebej opozarja na težavni gospodarski položaj držav v razvoju, zato ker nekatere razvite države niso pripravljene prispevati k ureditvi problemov in zaradi poskusov, vsiliti nove oblike odvisnosti. Obsoja vmešavanje v notranje zadeve neuvrščenih držav, katerega namen je vplivati na njihov razvoj in politiko. Oblike vmešavanja se začenejo pri rovarjenju in spodkopavanju stabilnosti in gredo vse do oboroženih intervencij s posebnimi silami in plačanci.

Deklaracija izraža zaskrbljenost zaradi zastoja v popuščanju napetosti in oživljenja hladne vojne.

V posebnem poglavju o solidarnosti in akcijski enotnosti je rečeno, da sta se ta cilja okreplila z bojem in da je enotnost neuvrščenih kljubovala vsem pritiskom, ker izvira iz suverene enakosti in svobodne opredelitve, ob upoštevanju razlik, kakršne objektivno obstajajo med neuvrščenimi.

Spore reševati
po mirni poti

Zaskrbljenost zbuja pojavljanje sporov med neuvrščenimi. Deklaracija jih poziva, naj te spore izglajujejo po mirni poti, s pogajanjem, posredovanjem, dobrimi uslugami in drugimi ukrepi, pri čemer ugotavlja, da lahko vse neuvrščene države pomagajo sprtnim stranem pri poravnavanju sporov. Neuvrščeni so pri tem pripravljene pomagati individualno ali kolektivno, na zahtevo v spor zapletenih strani, tako da bi osnovali neformalne ad hoc skupine, kadar je to potrebno in kadar bi o tem dosegli dogovor.

Deklaracija ponovno navaja in izrazito poudarja znana stališča neuvrščenih o Bližnjem vzhodu in obsoja Izrael zaradi njegove politike agresije in ekspanzije. Zahteva, da nehajo dobavljati Izraelu jedrsko opremo in fisijske snovi. Palestinsko vprašanje ocenjuje deklaracija kot jedro bližnjevzhodnega konflikta in priporoča neuvrščenim državam, da sprejmejo predstavništva palestinske osvobodilne organizacije, tako da jim dajo diplomatski status.

Ministri neuvrščenih držav so zahtevali, da se tuje vojaške sile umaknejo s Cipra in da se začne pogajanja med obema ciprskima skupnostima brez tujega vmešavanja.

V obširnem poglavju o Afriki izraža deklaracija zadovoljstvo nad izidom nedavnega „vrha“ afriških državnikov v Kartumu in njegovim prispevkom k uspehu beograjske ministrske konference. Posebej obsoja obstajanje tujih vojaških oporišč in paktiranje z neafriškimi silami. Neuvrščeni menijo, da je treba preprečiti poskuse, da bi se blokovski interesi razširili na Afriko in da bi se ta celina spremenila v bojišče ali prizorišče hladne vojne. Podpirajo ustanovitev afriških sil, ki bi skrbele za obrambo in varnost celine v okviru OAE.

Položaj na jugu Afrike ocenjuje deklaracija kot grožnja miru in varnosti v svetu ter obsoja gospodarsko in vojaško sodelovanje vrste držav z rasistič-

vo tujih vojaških oporišč na tem območju.

Neuvrščenost se širi
na vse dele sveta

Pozitivno je, da je bila ta konferenca v Evropi; deklaracija ugotavlja, da to priča o širjenju neuvrščenosti na vse dele sveta.

Pozdravlja prizadevanje evropskih držav, da bi premostili blokovsko razcepljenost in poglobili medsebojno sodelovanje. V tem kontekstu opozarja tudi na pomen beograjskega sestanka KVSE. Izraža zaskrbljenost zaradi naraščanja napetosti na Sredozemlju in opozarja na medsebojno odvisnost na Sredozemlju in opozarja na medsebojno odvisnost problemov varnosti Evrope Sredozemlja in Bližnjega vzhoda.

ŠESTI VRH SEPTEMBRA 1979 V HAVANI

Ministrska konferenca je potrdila, da bo šesti vrh neuvrščenih od 3. do 7. septembra prihodnjega leta v Havani; hkrati priporoča šefom držav ali vlad, da v Havani sprejmejo pobudo Iraka, da bi bil Bagdad gostitelj sedme konference na vrhu leta 1982.

V zvezi s pripravami na vrh v Havani je beograjska konferenca odločila, da bo sestanek pripravljalnega komiteja na veleposlaniški ravni 28. in 29. avgusta, konferenca zunanjih ministrov pa od 30. avgusta do 1. septembra prihodnje leto v kubanskem glavnem mestu.

Do takrat, v naslednjih dvanajstih mesecih, bo koordinacijski biro v New Yorku delal kot pripravljalni komite za šesti vrh in je pooblaščen, da na koncu izdela predlog dnevnega reda za srečanje na vrhu v Havani. Koordinacijski biro mora to svojo vlogo odigrati v skladu z odločitvijo petega vrha o svojem sestavu in mandatu, v skladu z odločitvijo ministrske konference v Beogradu in s Kubo kot gostiteljem najtesnejšem sodelovanju prihodnje konference na vrhu ter Sri Lanko kot koordinatorjem aktivnosti neuvrščenih od Colomba do Havane.

V naslednji fazi priprav na šesti vrh bo koordinacijski biro, kot posebej poudarja ministrska konferenca v Beogradu, v svojstvu pripravljalnega komiteja za šesti vrh odprt za udeležence vseh neuvrščenih držav.

nimi režimi na afriškem jugu. Podpira sklep varnostnega sveta OZN o praktičnih ukrepih za to, da bi Namibija dosegla neodvisnost in da bi se ohranila celovitost tega afriškega ozemlja.

Potrjuje sklepe kartumskega „vrha“ o Zimbabveju in o zahodni Sahari. Poudarja solidarnost neuvrščenih z bojem tistih latinskoameriških narodov, ki še niso dosegli popolne osamosvojitve. Prav tako potrjuje sklepe pete konference na „vrhu“ o pravici ljudstva vzhodnega Timorja do samoodločbe. Močno pozdravlja in podpira željo korejskega ljudstva za ponovno moraljubno združitve dežele brez tujega vmešavanja ter zahteva umik tujih čet z juga Koreje.

Neuvrščenim je veliko do tega, da bi Indijski ocean postal cona miru, in se zato tudi v tej deklaraciji zavzemajo za odpra-

ba brez diskriminacije zagotovi ti za delavce) migrante.

Deklaracija ministrske konference odmerja precej prostora Združenim narodom kot forumu, v katerem se razpravlja o bistvenih mednarodnih vprašanjih, pri čemer igrajo neuvrščeni zelo veliko vlogo. Prav tako posveča veliko pozornost sodelovanju neuvrščenih na področju obveščanja. Deklaracija v tem delu omenja vlogo poola časopisnih agencij neuvrščenih držav in pozdravlja uspehe prve konference radio-difuznih organizacij teh držav, ki je bila lani v Sarajevu. Pozdravlja tudi priporočilo, da bi ustanovili dokumentacijski center neuvrščenih držav v Kolumbu.

Opiranje na lastne moči
in dialog z razvitimi

V ekonomskem delu deklaracije, sprejetem na konferenci zunanjih ministrov neuvrščenih držav, je postavljen v ospredje boj za vzpostavitev nove mednarodne gospodarske ureditve, ker so sedanji odnosi v svetovnem gospodarstvu neenakopravni na škodo neuvrščenih držav in drugih držav v razvoju.

Deklaracija z obžalovanjem ugotavlja, da dosedanji napor za reševanje mednarodnih gospodarskih problemov in spremembo neenakopravnega položaja držav v razvoju niso prinesli rezultatov, ker razvite dežele za to nosi pokazale dovolj šne politične pripravljenosti. Kljub temu deklaracija vztraja pri nadaljevanju pogajanj in spodbujanju novih dialogov z razvitimi državami v okviru vseh mednarodnih organizacij, zlasti OZN.

Boj za vzpostavitev nove mednarodne gospodarske ureditve identificira beograjska konferenca z bojem narodov proti imperializmu, kolonializmu, sionizmu, rasni diskriminaciji, apartheidu in vsem drugim oblikam dominacije, vmešavanju v notranje zadeve in tuji okupaciji.

Izhajajoč iz doslej usklajenih stališč o vseh važnih vprašanjih, ki zadevajo neenakopravne gospodarske odnose, deklaracija določa smeri akcije za reševanje problemov surovin, zadolženosti držav v razvoju, pomoči razvitih držav, liberalizacije mednarodne trgovine, reforme monetarno-finančnega sistema, industrializacije prenosa znanosti in tehnologije, kmetijstva in energije.

Predpogoj in glavna sila za uresničitev vseh zastavljenih ciljev, poudarja sprejeti dokument, je enoten in usklajen nastop neuvrščenih in drugih držav v razvoju.

Dan samoupravljalcev

27. junija — na dan samoupravljalcev so bila v skupščini SR Slovenije podeljena priznanja OZD in posameznikom. Med dobitniki priznanj je tudi Novoles in glavni direktor tov. Jože Knez.

Proslave v prostorih skupščine SR Slovenije so se udeležili delegati iz temeljnih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, zborov družbenopolitičnih skupnosti in najvišji predstavniki družbe-

dogovorimo o našem bodočem delu in nalogah, o tem kako še bolj okrepiti samoupravni položaj delovnih ljudi v naši socialistični družbeni skupnosti.

Nedvomno je v svojem govoru

Ob zaključku je Emil Tomažič opozoril na misel tov.

Kardelja, ki jo je med drugimi izrekla na zadnjem kongresu jugoslovanskih komunistov, ko je dejal, da za socializem, ni večje nevarnosti kot sta stagnacija in izgubljanje perspektive. „Pri nas stagnacije ni in je ne more biti, pa tudi naša perspektiva je jasna, optimistična,“ je ob zaključku svojega govora poudaril Emil Tomažič.

Nato je predsednik odbora RS ZSSS za priznanje samoupravljalcev Ivo Janžekovič prebral poročilo in obrazložitev odbora za letošnje priznanje.

Predstavnikom delovnih kolek-

„Od desetih tovarišic in tovarišev, ki so prejeli odlikovanja so: štiri visokokvalificirani delavci, eden inženir v operativi, eden direktor, dve pedagoški delavki ter dva delavca iz skupnih služb.

Osem odlikovancev dela v gospodarstvu, dve pa v družbenih dejavnostih.

Ob priznanju, ki ga je sprejel kolektiv Novolesa, je prejel priznanje tudi direktor Jože Knez, kar je v primerjavi z dosedanjimi odločitvami odbora izjema. Ob tem želimo poudariti, da gre za primer vzorne povezanosti delavcev v kolektivu in družbeno političnem delu v delovni organizaciji, pri čemer ni mogoče prezreti velikega osebnega deleža, ki ga je prispeval tovariš

V skupščini SR Sloveniji.

nopolitičnega življenja v naši republiki. Med njimi so bili: France Popit, Vida Tomšič, Lidija Šentjurc, Janez Vipotnik, Vinko Haner, Milan Kučan, Miha Marinko, Vlado Klemenčič, Ljubo Jasnič in drugi.

Delovno predsedstvo je vodil predsednik RS ZSSS Vinko Hafner, slavnostni govornik pa je bil Emil Tomažič, predsednik zbora združenega dela skupščine SR Slovenije. V svojem govoru je opozoril, da je praznik samoupravljalcev priložnost, da se na podlagi sporočil kongresov ZK in naših bogatih spoznanj in izkušenj konkretno

tudi zaradi tega razgrnil nekatere hibe, s katerimi smo se srečevali v dosedanjem družbenem razvoju, vendar je Emil Tomažič tudi poudaril: „Potreba po hitrejši družbeni preobrazbi je prodrla v zavest velike večine delovnih ljudi in občanov.

Danes postaja realno življenjsko spoznanje samih delavcev, da sta razvoj in utrjevanje njihovega družbenoekonomskega položaja odvisna le od tega, kako hitro in dosledno bodo sami vzpostavili in uveljavili samoupravne odnose na vseh področjih družbenega dela in življenja.”

Tovariš Jože Knez prejema priznanje.

tivov in posameznikom, ki so priznanja in nagrade ob dnevu samoupravljalcev prejeli pa je čestital ter jim jih izročil Vinko Hafner, predsednik slovenskih sindikatov.

Knez s svojim neumornim tvornim iskanjem in oblikovanjem rešitev, ki ustrezajo njihovim razmeram,“ je ob utemeljitvi priznanj dejal tovariš Ivo Janžekovič.

Pred 75. leti

Kruševo, mesto v Makedoniji, ležeče visoko nad plodno Pelagonijo, kot orlovsko gnezdo med planinskimi vrhovi je že petinsedemdesetih pričakalo 2. avgust, enega od najsvetlejših datumov v zgodovini Makedoncev.

Minilo je že 75 let, od kar je ILINDENSKA VSTAJA vzbudila občudovanje in razburkala svet. Makedonski narod in narodnosti, ki žive v Makedoniji, so se uprli takrat še močnem Otomanskemu imperiju z namenom, da si pridobijo nacionalno in socialno svobodo.

Borec se in braneč Kruševsko republiko je padlo 8.000 borcev, žena in otrok. V plamenu, ki je ostajal za kazenski ekspedicijami Turkov je izginilo 12.000 domov v 201 vasi. Brez strehe nad glavo je ostalo 70.000 ljudi. Tridesettisoč beguncev pa si je poiskalo rešitev v sosednjih državah.

Jugoslovanski narodi so budno spremljali dogodke na jugu. Časniki, kot so bili zagrebški „Obzor“, „Beogradske novosti“ in cetinski „Glas Crnogoraca“ so zžerpno poročali o spopadih in uspehih borcev za svobodo. S svojim pisanjem so pričeli akcijo za pomoč Makedoniji. V četah makedonskih borcev je bilo veliko prostovoljcev iz vseh krajev Jugoslavije, največ iz Črne gore.

Republika je bila zadušena v krvi. Ni pa bil zadušen uporni

duh malega ponosnega in izmučenega Makedonskega naroda. Dimo Hadži Dimov, marksist in filozof, je pisal — „Države, ki imajo svoj narodni manifest, kot je Ilinden 1903. leta, ne umirajo. Ti manifesti so več od mirovnih dogovorov, političnih špekulacij in trgovine z narodi. Narodi, ki lahko dajo en Ilinden, lahko dajo tudi drugega.“

Vizija marksista — revolucionarja Hadži — Dimova se je uresničila v nekem drugem zgodovinskem trenutku. Pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije in tovariša Tita, med narodno osvobodilno borbo v drugi svetovni vojni se je razplamtela 1941. leta stoletna borba Makedoncev, ki je bila kronana s Prvim zasedanjem ASNOM, ki je potekalo v samostanu Sv. Prohora Pčinjskog (2. avgusta 1944. leta).

— Hvala ti, tovariš Tito, ker si uresničil sanje mojih padlih in umrlih tovarišev, — je rekel Kosta Dabiža, vojvoda iz Ilindenske vstaje, ko je izrekel dobrodošlico dragemu gostu.

Morda so prav te besede starega Ilindenca izrazile tisto glo-

boko in neomajno verovanje makedonskega naroda v tisto kar je danes resničnost.

Danes je Kruševo mesto z deset tisoč prebivalci. Čeprav je odmaknjeno od važnejših prometnih poti, zabito v planinskem negostoljubju in siromaštvu, do katerega se pride po ozki, v kamen vsekani poti, ga vendar vsako leto obišče stotisoč ljudi, od katerih vsaj polovica prenoči v enem od dveh hotelov.

Zgodovina se v krogu teh srčnih in gostoljubnih ljudi ne pozablja in še vedno se bije bitka za čimboljši danes in čimboljši jutri, morda prav zaradi svetle in slavne preteklosti.

Kruševo ima velike možnosti nadaljnega razvoja na področju turizma. Predvsem ima veliko možnost v razvoju zimskega turizma. Izredno slikovit kraj s prekrasnimi tereni za smučanje, ki imajo obilno snežno odejo in se kar ponujajo, da se maksimalno izkoristijo.

„Enkrat videti Kruševo in si ne zaželeli ponovnega srečanja s to pričo preteklega časa je skoraj nedoumljivo. Čeprav bi obiskali Kruševo večkrat, pa vendar nikoli ne bi mogli odkriti vseh skrivnosti tega lepega pa vendar skrivnostnega mesta,“ — končuje svojo pripoved o Kruševu Branimir Stanoevič.

Samostan Prohor Pčinjski, kjer je bilo, 2. 8. 1944 prvo zasedanje ASNOM.

Razdelitev kreditov

Na podlagi javnega razpisa za pridobitev individualnega kredita pri OZD „NOVOLES“, ki je bil objavljen 7. 4. 1978 na oglasnih deskah TOZD in DSSS se je v maju mesecu sestala od odbora za medsebojna razmerja imenovana komisija za ogled stanovanj in novogradenj v sestavi Ivan AŠ, Vladka ŠOBAR in Darja HORVAT. Naloga komisije je bila, da obišče vse prosilce na domovih, prouči njihove stanovanjske razmere in ugotovi fazo gradnje oz. adaptacije.

Na letošnji razpis se je kot običajno javilo veliko število prosilcev kreditov — kar 59, komisija pa je imela na razpolago le 600.000.— din, kar je oviralo, da bi delo komisije hitro in lahko potekalo.

Komisija se je za izdelavo prioritete lestvice držala kriterijev in navodil, ki jih določa samoupravni sporazum o dodeljevanju stanovanj in posojil za stanovanjsko izgradnjo. Že v prvi fazi so bili izločeni prosilci, ki niso imeli po omenjenem sporazumu pogojev za pridobitev stanovanjskega posojila; to je vlita prva plošča, ali pa namensko varčevanje pri banki, ki krije 40 % vrednosti stanovanja novogradnje ali adaptacije, po-

manjkljiva dokumentacija. Teh prosilcev je bilo 5 in sicer:

Franc DAROVEC — TVP, Danica FINK — TVP, Franc PUREBER — BLP, Marica TURK — TES, Milan MEŽNARŠIČ — TES.

Tudi pri obravnavi ostalih 54 prosilcev smo se držali kriterijev in navodil kot:

- stanovanjske razmere prosilcev
- faza novogradnje oz. adaptacije
- število družinskih članov zaposlenih v OZD in leta zaposlitve
- višina prijetih kreditov s strani delovne organizacije
- stanovanjske razmere prosilcev — ocena TOZD in družbe-

no-politična aktivnost prosilcev

— zdravstveno in socialno stanje družine, ipd.

Komisija je tako na podlagi

kriterijev naredila predlog delitve sredstev in ga na 18. redni seji, ki je bila dne 5. 7. 1978 dala v potrditev Odboru za medsebojna razmerja.

Najvišji znesek prejetega kredita je 30.000.— din, najnižji pa 10.000.— din. Odbor za medsebojna razmerja je odobril prošnje naslednjim prosilcem v višini:

JOŽE AVGUŠTIN — TOZD TVP	30.000.— din
KAROL BLATNIK — TOZD ŽAGA	25.000.— din
JOŽE BARTOL — BLP	15.000.— din
MATIJA BRADAČ — DSSS	15.000.— din
JOŽE CAFUTA — TOZD TDP	15.000.— din
JANEZ CESAR — TOZD TSP	15.000.— din
ANTONIJA ČAMPA — TOZD TSP	20.000.— din
MAJDA FINK — DSSS	10.000.— din
MARJETA FRANKO — TOZD TVP	25.000.— din
JOŽICA GRUBAR — TOZD TSP	15.000.— din
JOŽE HENIGMAN — TOZD TDP	10.000.— din
MARIJA JURŠIČ — TOZD TSP	30.000.— din
IVANKA KOŠIR — TOZD TSP	20.000.— din
CVETO KASTELIC — TOZD TDP	20.000.— din
JANEZ KASTELIC — TOZD TPP	10.000.— din
CIRIL KAVŠČEK — TOZD TDP	15.000.— din
JOŽICA KONCILJA — TOZD TG	20.000.— din
BRANKA KUM — DSSS	15.000.— din
ANICA KRANJIC — TOZD TVP	15.000.— din
ALBIN MURN — TOZD TDP	10.000.— din
HELENA MEDIC — TOZD TSP	15.000.— din
DRAGA MIKLAVČIČ — TOZD TSP	20.000.— din

MARJETA MUC – METLIKA	30.000.– din
FRANC NOSE – TOZD TVP	15.000.– din
CIRIL NAHTIGAL – TOZD TG	10.000.– din
JANEZ NOVINEC – TOZD TSP	25.000.– din
BOŽA OBŠTETAR – TOZD TVP	20.000.– din
NADA PAVŠA – TOZD TDP	25.000.– din
STANKA RADKOVIČ – METLIKA	15.000.– din
JOŽE RAJER – TOZD TAP	25.000.– din
JOŽE RUS – TOZD TDP	15.000.– din
JANJA SRTNIŠA – TOZD TVP	15.000.– din
SLAVKO ŠPELKO – TOZD TES	20.000.– din
SLAVKA ŠTUPAR – TOZD TG	15.000.– din
FRANC ŠKODA – TOZD TPP	25.000.– din
MARIJA VIDMAR – TOZD TES	10.000.– din

Kot že rečeno pa je bil OMR zaradi pomanjkanja finančnih sredstev prisiljen, da nekaterim prosilcem ne ugotovi. Ti so: ALOJZ AVGUŠTIN – TOZD ŽAGA, DRAGICA BOBNAR – TOZD TDP, FRANC ERPIČ – DSSS, JOŽE FINK – TOZD TPI, SLAVKA HOČEVAR – TOZD TDP, MARIJA HROVAT – TOZD TDP, KASTELIC JOŽE – TOZD TPP, BERTA KULOVEC – TOZD TSP, IVAN KULOVEC – TOZD TES, ŠTEFKA MERVAR – TOZD TVP, JOŽE PAPEŽ –

TOZD TDP, PAVČEK MILICA – DSSS, STANE PUŠ – METLIKA, ROZALIJA STOPAR – TOZD TSP, FRANI SITAR – TOZD TAP, STANE ŠPEC – TOZD TVP, IVANKA ZUPANČIČ – TOZD TVP, STANE ZUPANČIČ – DSSS.

To so predvsem prosilci, pri katerih stanovanjske razmere niso najbolj pereče, seveda, pa bi za dokončno ureditev svojih življenjskih prostorov še potrebovali določena sredstva.
DARJA HORVAT

Polletni obračun je za nami

POLLETNI OBRAČUN TEMELJNIH ORGANIZACIJ IN DELOVNE SKUPNOSTI STROKOVNIH SLUŽB V DELOVNI ORGANIZACIJI „NOVOLES“

V 1. polletju 1978 je bila proizvodnja za DO Novoles v primerjavi z operativnim planom presežena za 2,2 %. Iz pre-

gleda je razvidno, da nekaj temeljnih organizacij ni doseglo planirane proizvodnje. Vse te temeljne organizacije, bi morale zamujeno nadoknaditi v drugem polletju, če hočemo doseči cilje postavljene v planu za leto 1978.

Pregled dosežene proizvodnje:
TAP 108,0 %

TDP	96,4 %
TES	108,3 %
TPI	108,7 %
TPP	94,4 %
TSP	99,8 %
TVP	104,4 %
ŽAGA	109,7 %
DVOR	98,0 %
SIGMAT	95,6 %
METLIKA	88,0 %
NOVOLES	102,2 %

Celotni prihodek je v primerjavi z dimaničnim planom presežen za 5 %. Znaten vpliv na presežek pa je v interni realizaciji, t.j. prodaja materiala med TOZD, ki ni upoštevalo v planu. Pregled doseganja celotnega dohodka, dohodka in čistega dohodka v primerjavi z dinamičnim planom

TOZD	CELOTNI PRIHODEK	DOHODEK	ČISTI DOHODEK
TAP	121 %	138 %	140 %
TDP	105 %	97 %	101 %
TES	102 %	95 %	93 %
TPI	101 %	109 %	104 %
TPP	90 %	82 %	83 %
TSP	93 %	93 %	90 %
TVP	94 %	88 %	88 %
ŽAGA	101 %	91 %	86 %
DVOR	103 %	103 %	104 %
SIGMAT	108 %	108 %	109 %
BLP	482 %	122 %	116 %
METLIKA	17 %	—	—
DSSS	99 %	104 %	105 %
„NOVOLES“	105 %	96 %	94 %

Po polletnem obračunu ugotavljamo, da se stanjeboljšuje, vendar ni zadovoljivo. Izgubo ima sicer samo še TOZD Metlika v znesku din 4.465.120,—, ki jo bo potrebno solidarno pokriti iz rezervnih sredstev. TOZD TDP, TES in TVP nimajo ostanka čistega dohodka za poslovni sklad, kar vpliva na pomanjkanje obratnih sredstev. Opazen je tudi porast zalog. To povečanje zalog veče večja obratna sredstva, kar nam prinaša težave pri preskrbi potrebnih finančnih sredstev, saj se prav v letošnjem letu vseskozi srečujemo s splošno gospodarsko nelikvidnostjo. Kreditov za pokrivanje potreb po obratnih sredstvih nam ne morejo zagotoviti niti poslovne banke, tako da je nujno, da pristopimo k reševanju ukrepov znotraj delovne organizacije in storimo vse potrebno za izboljšanje sedanjega položaja.

POVPREČJE NETO OD NA DELAVCA S POLNIM DELOVNIM ČASOM ZA LETO 1978

	„NOVOLES“	TOZD TAP	TOZD TDP	TOZD TES	TOZD TPI	TOZD TPP	TOZD TSP
Povpreč. za I. poll. 78	5.309,00	5.319,50	5.301,85	5.805,15	5.466,15	5.201,65	5.257,55
	TOZD TVP	TOZD ŽAGA	TOZD DVOR	TOZD SIGMAT	TOZD BLP	TOZD METLIKA	DSSS
Povprečje za I. polletje 1978	5.149,90	4.483,35	4.704,95	4.389,95	6.422,65	4.694,85	6.819,55

KAZALCI ZA I. POLLETJE 1978

	TOZD TAP	TOZD TDP	TOZD TES	TOZD TPI	TOZD TPP	TOZD TSP		
1. Dohodek na delavca	125.658	56.668	71.229	128.620	53.983	62.295		
2. Dohodek v primerjavi s povpreč. uporab. sredstvi	30	18	30	17	26	20		
3. Čisti dohodek na delavca	86.579	44.156	52.929	86.452	41.574	45.163		
4. Akumulacija v primerjavi z dohodkom	37	4	5	31	6	12		
5. Akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom	54	6	6	47	8	17		
6. Akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi sred.	11	1	1	5	2	2		
7. Osebni dohodek in sredstva za skupno porabo na delavca mesečno	6.563	6.417	7.825	7.534	6.138	5.911		
8. Čisti osebni dohodek na delavca mesečno	4.241	3.911	5.020	4.711	4.102	4.070		
	TOZD TVP	TOZD ŽAGA	TOZD DVOR	TOZD SIGMAT	TOZD BLP	TOZD METLIKA	DSSS	
1. Dohodek na delavca	50.470	77.632	55.545	57.867	68.903	—	86.113	
2. Dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi	31	17	42	30	93	—	11	
3. Čisti dohodek na delavca	35.856	47.725	46.064	45.822	61.113	—	82.568	
4. Akumulacija v primerjavi z dohodkom	—	17	10	10	3	—	—	
5. Akumulacija v primerjavi s čistim dohodkom	—	28	12	13	4	—	—	
6. Akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi	—	3	4	3	3	—	—	
7. Osebni dohodek in sredstva za skupno porabo na delavca mesečno	5.703	5.951	6.303	6.783	5.415	2.459	7.851	
8. Čisti osebni dohodek na delavca mesečno	3.828	4.282	4.005	4.149	3.261	2.305	4.540	

Samozaščitna aktivnost

NADALJEVANJE

Pri sestavljanju programa samozaščitnih aktivnosti in varnostnih ukrepov je potrebno še posebej paziti, da njegova vsebina ne bo posplošena, preveč abstraktna ali pa pomanjkljiva! Pri dogovarjanju o samozaščitnih aktivnostih in varnostnih ukrepih je treba še posebej upoštevati POSEBNOSTI TEMELJNE ORGANIZACIJE, kajti praksa je pokazala, da so nekatere temeljne organizacije vsebino načrtov dobesedno prepisovale in zaradi tega ni čudno, da je bil marsikateri načrt ali pa pravilnik o družbeni samozaščiti enak v več organizacijah združenega dela.

Pri oblikovanju programa je treba upoštevati zlasti naslednje:

— predmet poslovanja temeljne organizacije in značaj njene dela;

— obstoječo varnostno problematiko, ki je najpogostejša;

— dejansko ogroženost in možne nevarnosti v temeljni organizaciji;

— usklajenost s programi in varnostnimi interesi drugih organizacij združenega dela ter krajevne skupnosti;

— smernice in navodila sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito pri skupščini občine ter nasvete pristojne enote milice.

V programu je treba predvideti tudi aktivnost in ukrepanje, če nastanejo HUIŠI VARNOSTNI PROBLEMI ali izredne varnostne razmere. Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito TOZD se v tem primeru pogosteje sestaja v celotnem ali v ožjem sestavu — lahko v obliki komisij — določiti je treba člane, ki bodo dežurali. Odbor se dogovori s krajevno skupnostjo in drugimi delovnimi skupnostmi, ki so locirane na območju KS, da bodo v okviru svojih nalog skrbele za varnost lastnih objektov, naprav in podobno.

Pri tem lahko nastanejo tudi razmere, ko bodo potrebni še POSEBNI UKREPI. Takšni ukrepi so npr.: opozorilo delavcem, da povečajo budnost pri

varovanju družbenega premoženja, da drug drugega opozarjajo na pomanjkljivost v samozaščitnem vedenju in ravnanju, da organi v temeljni organizaciji poostrijo zagotavljanje varnosti določenih naprav, prostorov in podobno.

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito bo moral pri sestavi programa upoštevati tudi UKREPE SVETA za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito v občini. Ta svet v občini bo moral na osnovi občinske ocene varnostnih razmer sprejeti določena stališča in smernice za usklajeno delovanje vseh nosilcev družbene samozaščite na območju občine.

V smislu 34. člena zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah mora pristojna postaja milice sodelovati z odborom za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v TOZD pri pripravi programa samozaščitnih aktivnosti in varnostnih ukrepov. Zato je vsakakor potrebno, da odbor v

TOZD povabi k sodelovanju pristojnega miličnika — vodjo varnostnega okoliša. Ta bo lahko zaradi svoje strokovnosti na področju varnosti koristno svetoval, kaj bi bilo treba storiti in kako ukrepati, da bi v TOZD lahko čimprej izboljšali varnostne razmere. Izhajajoč iz varnostnih razmer, pojavnih oblik, varnostnih problemov v temeljni organizaciji, pa tudi iz ogroženosti posameznih dobrin, bo lahko svetoval, kateri ukrepi so potrebni, kaj je treba storiti za varnostno vzgojo, katere objekte ali del objekta je treba v določenih okoliščinah še posebej varovati, kako naj se organizira izvajanje nalog narodne zaščite, kateri poostreni ukrepi so najbolj učinkoviti in podobno. Ob tem pa je treba poudariti, da je odbor v TOZD sam odgovoren za dogovor o programu in da te naloge ne morejo prenesti na druge, še manj pa na profesionalne varnostne delavce.

Nadaljevanje
v prihodnji
številki

Nova štipendijska razmerja

Delovna organizacija si lahko zagotovi ustrezen kader s štipendiranje. Ker štipendiranje nismo dajali dovolj velikega poudarka, se nam je ta napaka pokazala že letos. Zato smo se odločili, da v letošnjem letu, kakor tudi v bodoče, razpišemo vsako leto nekaj štipendij in odobrimo plačilo šolanja našim delavcem, ki se izobražujejo ob delu.

Odbor za medsebojna razmerja je svojo 19. redno sejo, ki je bila 19. 7. 1978, posvetil problematiki izobraževanja. Z ozirom na razpisane štipendije je prispelo precej prijav, zato smo se odločili, da podelimo več štipendij. Za štipendijo je zaprosilo 29 učencev in študentov. Od teh je nekaj prosilcev že sklenilo štipendijsko razmerja z drugo delovno organizacijo, nekaj jih kljub pismenemu obvestilu ni dostavilo ustreznih dokumentov, nekateri pa so zaprosili za štipendiranje na takiholah, za katere v delovni organizaciji ni potrebe. Štipendijsko razmerje je sklenilo z Novolesom 14 učencev in študentov in sicer:

1. MAJDA STROJIN - 3. letnik Upravno administrativne šole
2. ILIJANA VIDMAR - 1. letnik Ekonomske srednje šole
3. MARTINA KAPLAN - 1. letnik Ekonomske srednje šole
4. JANEZ JERIČ - 3. letnik Strojne tehniške šole
5. IGOR VIDMAR - 1. letnik Višje upravne šole - smer za statistiko in AOP
6. MARJETA JAKLJIČ - 2. letnik Visoke ekonomsko komercialne šole - I. stopnja
7. JANJA BUKOVEC - 1. letnik Visoke ekonomsko komercialne šole - I. stopnja
8. NUŠA KOČMAN - 1. letnik Ekonomske fakultete
9. IVAN ŠEGINA - 2. letnik Biotehniške fakultete - lesna smer
10. MARTIN KREGAR - 2. letnik Biotehniške fakultete - lesna smer
11. JOŽE HROVAT - 1. letnik Fakultete za strojništvo
12. MIRAN VIDMAJER - 4. letnik Tehniške šole za lesarstvo
13. JOŽE ŠENICA - 4. letnik Tehniške šole za lesarstvo
14. BOJAN KAPLAN - 3. letnik Pravne fakultete.

Razpisali smo tudi prosta učna mesta, vendar je prispelo malo prijav. Nasploh ugotavljamo, da se prijavlja že nekaj časa malo učencev, pa še tisti, katere sprejmemo v učno razmerje, imajo slab učni uspeh v osnovni šoli. Skupno smo imeli 7 pro-

stih učnih mest, vendar so se prijavili le 4 učenci. V učno razmerje smo sprejeli naslednje učence:

1. ZDENE ERPE - za poklic „Elektromehanik“ v TOZD TES
2. BOŠTJAN HREN - za poklic „Kovinostrugar“ v TOZD TSP
3. BOŠTJAN JARC - za poklic „Pohištveni mizar“ v TOZD TSP
4. NIKO POPLAŠEN - za poklic „Strojni ključavničar“ v TOZD TES.

Ker veliko naših delavcev izredno študira smo se odločili, da zberemo vse interesente, ki so z Novolesom pripravljene skleniti pogodbo o plačilu izrednega šolanja. Prijavilo se je 30 interesentov. Kadrovska - socialna služba je nato ugotavljala v sodelovanju z TOZD za vsakega posameznika ali se bo po končanem šolanju lahko zaposlil v TOZD, v katerem že dela, ali pa kje drugje v Novolesu. Nato je odbor za medsebojna razmerja na svoji seji 19. 7. 1978 obravnaval vse prispele prošnje in sklenil, da se odobri plačilo šolanja naslednjim prosilcem:

1. EGIDIJ JARC - TOZD TES - Fakulteta za stroj-

ništvo - višješolski študij - plačilo šolanja po samoupravnem sporazumu o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

2. DANICA KUMELJ - TOZD TSP - Poklicna administrativna šola - plačilo šolanja po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

3. BOJAN BENCIK - TOZD TDP - Višja pravna šola - plačilo šolanja po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

4. ANICA VODIŠEK - TOZD TVP - Poklicna administrativna šola - plačilo stroškov diplome in študijski dopust za opravljanje diplome

5. RENATA PAVLIN - TOZD TES - Poklicna administrativna šola - plačilo stroškov diplome

6. JOŽE POČRVINA - TOZD TES - Tehniška strojna šola - plačilo po samoupravnem sporazumu o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

7. JOŽE TURK - TOZD TES - Tehniška elektro šola - plačilo po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

8. VENO BUKOVEC - TOZD TES - Fakulteta za stroj-

ništvo - višješolski študij - plačilo po samoupravnem sporazumu o strok. izobraž. in izpopolnjevanju

9. ALOJŽ KNAPFELJ - TOZD TES - Fakulteta za strojništvo - višješolski študij - plačilo po samoupravnem sporazumu o strok. izobraž. in izpopolnjevanju

10. MARJETA HOČEVAR - TOZD Žaga - Višja pravna šola - plačilo po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

11. JANEŽ ADAMLJE - TOZD TPP - VEKŠ - I. stopnja - plačilo po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

12. JOŽE KASTELIC - TOZD TPP - VŠOD - I. stopnja - plačilo po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

13. MILAN ČOLNAR - TOZD TPP - VŠOD - I. stopnja - plačilo po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

14. TATJANA ŠOŠKO - TOZD TPP - VEKŠ - I. stopnja - plačilo po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

15. NIKOLA ŠIMRAK - TOZD TPP - VŠOD - I. stopnja - po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

16. LUĐVIK MARINČ - TOZD TPP - VŠOD - II. stopnja - po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

17. DARJA PIŠKUR - TOZD BLP - Poklicna administrativna šola - plačilo izrednega plačanega dopusta za opravljanje izpitov in diplome

18. MILKA JERNEJČIČ - TOZD BLP - Poklicna administrativna šola - plačilo izrednega plačanega dopusta za opravljanje izpitov in diplome

19. JOŽE BARTOLJ - TOZD BLP - Fakulteta za strojništvo - višješolski študij - plačilo šolanja po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

20. SLAVKO VIDMAR - DSSS - VŠOD - II. stopnja - plačilo šolanja po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju

21. BORIS VOVK - DSSS - Visoka šola za telesno kulturo - I. stopnja - plačilo po SS o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju.

V. N.

V letošnjem šolskem letu so uspešno končali šolanje naslednji naši štipendisti in učenci v gospodarstvu:

1. JANJA BUKOVEC - končala gimnazijo - študirala bo na VEKŠ - I. stopnja,
 2. IGOR VIDMAR - končal tehniško elektro šolo - šibki tok - študiral bo na višji upravni šoli - za smer za statistiko in AOP,
 3. NUŠA KOČMAN - končala ESS - študirala bo na ekonomski fakulteti,
 4. BREDA HROVAT - končala ESS - s 1. 8. 1978 se je zaposlila v DSSS,
 5. JOŽICA TURK - končala ESS - s 1. 8. 1978 se je zaposlila v DSSS,
 6. DRAGO TURK - KAREL - izučil se je za poklic „Kovinostrugar“ - zaposlil se je v TOZD TSP s 1. 8. 1978,
 7. BRANKO ŠUŠTARŠIČ - izučil se je za poklic „Pohištveni mizar“ - zaposlil se je v TOZD TSP s 27. 5. 1978,
 8. PETAR POPLAŠEN - izučil se je za poklic „Lesni delavec“, zaposlil se je v TOZD TSP s 1. 8. 1978.
- Vsem iskreno čestitamo!

Izobraževalna služba
OZD „NOVOLES“

Športne igre –

REZULTATI PRVEGA DELA ŠPORTNIH IGER ZA LETO 1978 IN LESARIADE 1978

Že v prejšnji številki našega časopisa smo vam obljubili, da vam bomo posredovali rezultate prvega dela DŠI za leto 1978 in 9. lesariade.

Kegljanje – ŽENSKO

Groba ocena nam kaže, da smo bili v različnih panogah bolj ali manj uspešni, kar pa ni odvisno samo od sposobnosti naših ekip, ampak tudi od sreče in žreba. Na DŠI so bili doseženi tile rezultati:

Kegljanje ženske: – prvi nastop

1. SGP PIONIR Novo mesto; 307 kegljev
2. Tov. Zdravil KRKA N. m.; 282 kegljev
3. NOVOLES – Straža; 273 kegljev
4. ISKRA Novo mesto; 238 kegljev
5. NOVOTEKS Novo mesto; 233 kegljev
6. SDK Novo mesto; 219 kegljev

7. LABOD Novo mesto; 217 kegljev
8. Zdravstveni center; 209 kegljev
9. IMV Novo mesto; 192 kegljev
10. Ljubljanska banka N. m.; 192 kegljev
11. BETI Mirna peč; 166 kegljev

12. SOB Novo mesto; 165 kegljev

Kegljanje moški – prvi nastop

1. IMV Novo mesto; 523 kegljev
2. NOVOLES Straža; 512 kegljev
3. KRKA Novo mesto; 503 kegljev
4. BORAC JLA Novo mesto; 486 kegljev
5. ISKRA Novo mesto; 484 kegljev
6. KOVINAR Novo mesto; 447 kegljev
7. SDK Novo mesto; 446 kegljev
8. INDUSTRIJA OBUTVE; 442 kegljev
9. SGP PIONIR Novo mesto; 421 kegljev

10. NOVOTEKS Novo mesto; 415 kegljev

4. IMV Novo mesto; 10 točk
5. NOVOLES Straža; 10 točk
6. ISKRA Novo mesto; 6 točk
7. LJUBLJANSKA BANKA; 2 točk
8. NOVOTEKS Novo mesto; 0 točk
9. SKUPŠČINE OBČINE N. m.; – 4 kazenske točke

Odbojka – MOŠKI

11. ŽELEZNIČAR Novo mesto; 411 kegljev
12. UJV Novo mesto; 409 kegljev
13. GORJANCI Novo mesto; 408 kegljev
14. NOVOMONTAŽA Novo mesto; 408 kegljev
15. UPOKOJENCI 393 kegljev
16. ISKRA ŠENTJERNEJ; 391 kegljev
17. LABOD Novo mesto; 379 kegljev
18. NOVOGRAD Novo mesto; 369 kegljev
19. LJUBLJANSKA BANKA N. m.; 366 kegljev
20. KREMEN Novo mesto; 352 kegljev
21. DOMINVEST Novo mesto; 310 kegljev

Odbojka moški – prvi del II skupina

1. NOVOLES Straža; 12 točk
 2. BORAC Novo mesto; 8 točk
 3. NOVOGRAD Novo mesto; 6 točk
 4. Zdravstveni center N. m.; 4 točke
 5. GORJANCI Novo mesto; 4 točke
 6. SOB Novo mesto; – 2 kazenski točki
 7. NOVOMONTAŽA Novo mesto; – 2 kazenski točki
 8. UJV Novo mesto; 0 točk
 9. DOMINVEST N. m.; 0 točk
- Po rezultatih sodeč bo ekipa Novolesa v prihodnjem letu lahko zopet zaigrala v prvi jakostni skupini.

Šah – MOŠKI

Strelci

22. CESTNO PODJETJE N. m.; 276 kegljev
- Odbojka ženske – prvi del
1. PIONIR Novo mesto; 16 točk
 2. KRKA Novo mesto; 12 točk
 3. ZDRAVSTVENI CENTER N. m.; 12 točk

Mali nogomet – skupina A

1. KRKA Novo mesto; 18 točk
2. NOVOLES Straža; 16 točk
3. ELA Novo mesto; 12 točk
4. PIONIR Novo mesto; 10 točk

5. IMV Novo mesto; 10 točk	1. MEBLO Nova Gorica; 219 točk
6. ISKRA Novo mesto; 8 točk	2. ELAN Begunje; 216 točk
7. BORAC Novo mesto; 6 točk	3. BREST Cerknica; 214 točk
8. SOB Novo mesto; 4 točke	4. SLOVENIJALES trgovina; 205 točk
9. KZ Krka Novo mesto; 2 točke	5. STOL Kamnik; 204 točke
10. NOVOTEKS Novo mesto; 0 točk	6. MARLES Maribor; 202 točke
	7. JELOVICA Škofja Loka; 181 točk
	8. LESNA Slovenj gradec; 171 točk
	9. NOVOLES Novo mesto; 170 točk

Na 9. Lesariadi je Novolesova ekipa do sedaj dosegla svoj največji uspeh v skupni razvr-

Nogometaši

Kegljanje ženske

1. Novoles Novo mesto 32 točk, sodelovalo je 26 ekip

Prva akcija bo potekala 1. septembra 1978 na bazenu v Dolenjskih Toplicah, kjer bomo ob 15.30 uri izvedli tekmovanje v plavanju med TOZD, istočasno pa bo to tekmovanje upoštevano v sklopu telesno kulturnega minimuma in Slovenske akcije „Vsi Slovenci plavamo“. Vsi udeleženci bodo prejeli v trajno last trim značko plavalca in značko delfinčka.

Balinanje

21. Novoles Novo mesto 4 točke, sodelovalo je 24 ekip

Streljanje moški

14. Novoles Novo mesto 25 točk, sodelovalo je 38 ekip

Strelke

stitvi in sicer 9. mesto od 53 sodelujočih ekip.

Vzrok, da se nismo plasirali še višje je v tem, da smo v nekaterih panogah dosegli izredno slabe rezultate, kar nas je postavilo na že omenjeno mesto.

Vse to nam kaže, da bo treba ravno pri teh ekipah začeti z bolj sistematičnim delom, kar nam bi na 10. jubilejni Lesariadi, katere organizator je Novoles in bo potekala pri nas, dalo možnost za čim višji plasma. Omeniti velja tudi to, da bo

10. KLI Logatec; 154 točk
11. GG Postojna; 151 točk
12. LIP Slovenjske konjice; 146 točk itd.

Mali nogomet

7. Novoles Novo mesto 38 točk – sodelovalo je 44 ekip

Odbojka moški

2. Novoles Novo mesto – 24 točk, sodelovalo je 22 ekip

Odbojka ženske

4. Novoles Novo mesto 7 točk, sodelovalo je 10 ekip

Kegljanje – MOŠKI

poleg panog, ki so bile prisotne na prejšnjih lesariadah vključena tudi nova panoga – to je plavanje.

Kegljanje moški

32. Novoles Novo mesto 10 točk, sodelovalo 44 ekip

Odbojka – ŽENSKE

Streljanje ženske

18. Novoles Novo mesto 6 točk, sodelovalo je 23 ekip

Šah moški

16. Novoles Novo mesto, 9 točk, sodelovalo je 24 ekip

Šah ženske

7. Novoles Novo mesto, 3 točke, sodelovalo je 9 ekip

Namizni tenis – moški

26. Novoles Novo mesto, 2 točke, sodelovalo je 27 ekip

Namizni tenis – ženske

9. Novoles Novo mesto, 9 točk, sodelovalo je 17 ekip

Poleg rezultatov bi vas radi opozorili še na akcije, ki so predvidene v mesecu septembru.

16. 9. 1978 pa bomo v sklopu ŠD na ribniku Vodranec pri Otočcu organizirali ribiško tekmovanje z družabnim srečanjem Novolesovih delavcev. Tekmovalo se bo za najtežji ulov, prvi trije pa bodo prejeli medalje. K sodelovanju vabimo vse ribiče in neribiče, saj je dovoljeno v ribniku z dnevno karto, ki bo vsakega tekmovalca stala 60.00 din loviti tudi tistim, ki niso opravili ribiškega preizkusa. O tem ali si bodo nekateri poskušali poleg srečanja pripraviti tudi kaj za pod zob je odvisno od vsakega posameznika.

Pa še to:
Ulov ostane vsem tistim, ki bodo imeli dovolj ribiške sreče.
BORIS VOVK

Končni vrstni red ekip Lesariade 78 in plasma Novolesovih ekip po panogah

Lesariada '78

Izgubljeni dnevi

Poročilo o BOLNIŠKEM STALEŽU IN NEZGODAH v 1. polletju 1978, ki ga je pripravila služba za varstvo pri delu naše DO nam nazorno prikazuje porast izostankov z dela. Te izostanke bi lahko imenovali „izgubljeni dnevi“. V „izgubljenih dnevih“ so všeti izostanki zaradi bolezni, nezgod in drugi izostanki, ki sodijo pod naslov zdravstvenega varstva.

Z namenom, da bi poročilo vzpodbudilo temeljito analizo vzrokov za tako povečanje dni bolovanja in hkrati prineslo kritično oceno po posameznih TOZD, vam danes posredujemo

kratek izvleček iz dvajset tipkanih strani obsegajočega poročila. Vse tiste bralce, ki bi jih morda zanimale še druge podrobnosti pa obveščamo, da lahko vsa pojasnila dobijo pri službi za varstvo pri delu.

V prvi polovici letošnjega leta je bilo kar 1984 ali 4234 dni več izostankov zaradi bolniškega staleža kot v lanskem prvem polletju. Povečanje gre predvsem na račun revmatičnih obolenj (cca 1200 dni) in obolenj dihal (1000) h katerim smo prišteli tudi obolenja za gripo. Zmanjšalo se je število

obolenj prebavnih organov kar lahko kaže na boljše in bolj urejeno prehrano v naši DO.

Kar 6,7 % od vseh „izgubljenih dni“ zaradi bolniškega staleža predstavljajo izostanki zaradi bolezni do 30 dni in nad 30 dni. To je gotovo prevelik odstotek za Novoles, saj je povprečna starost v naši DO manj kot 27 let. V tem obdobju se je število nezgod na zaposlenega povečalo za 1,4 %. V povprečju nam je vsaka nezgoda prinesla 10 „izgubljenih dni“, kar je v primerjavi z 22 dnevi kolikor znaša povprečje v

SR Sloveniji, zelo malo. Veliko število dni zaradi bolezni pri nas gre na račun nezgod zaradi katerih so bili delavci „na bolniški“ le po nekaj dni.

Največ nezgod se je pripetilo v mesecu marcu. Če pa zasledujemo pogostnost nezgod po dnevih v tednu lahko ugotovimo, da je za razliko od lanskega 1. polletja, ko je bil na neslavnem prvem mestu ponedeljek, v letošnjih prvih šestih mesecih, to mesto prevzel torek. Prav tako je zanimiv podatek, da se je v vseh nezgodah poškodovalo polovico manj žensk kot moških. Kar 75 nezgod pa je pustilo posledice v obliki okvar na rokah in prstih.

Ob vsem tem bi se veljalo kritično zamisliti, hkrati pa bi morali narediti vse, da se te žalostne številke v drugem polletju ne bodo povečale.

Primerjava nezgod na delu za šest mesecev v letu 1978 s polletjem 1977. leta in 1976. leta

Zap. št.	TOZD	Število zaposlenih			Število nezgod			Število dni bolovanja		% nezg. na št. zapos.			INDEX	
		1976	1977	1978	1976	1977	1978	1976	1977	1978	1976	1977	1978	1978/77
1.	TAP	68	92	108	1	—	1	20	—	12	1,5	—	0,9	—
2.	TDP	359	340	348	17	13	23	213	145	228	4,7	3,8	6,6	173
3.	TES	118	116	112	—	5	5	—	59	39	—	4,3	4,5	104
4.	TPI	84	88	68	2	5	1	37	62	14	2,4	5,7	1,5	26
5.	TPP	184	197	220	3	2	8	44	29	93	,6	1,0	3,6	360
6.	TSP	309	376	377	11	14	13	113	188	113	3,5	3,7	3,4	91
7.	TG Dvor	50	69	77	—	3	3	—	34	39	—	4,3	3,9	90
8.	TVP	362	329	323	9	7	15	154	70	171	2,5	2,1	4,6	219
9.	ŽAGA	164	163	175	15	9	18	194	92	214	9,1	5,5	10,3	187
10.	SIGMAT	—	85	95	—	3	6	—	32	53	—	3,5	6,3	151
11.	TKO	—	22	61	—	—	3	—	—	25	—	—	5,0	—
12.	DSSS	166	183	201	1	4	4	24	82	60	0,6	3,2	2,0	62
	SKUPAJ	1864	2060	2164	59	65	100	799	793	1061	3,2	3,2	4,6	143

Bolniški izostanki iz dela do 30 dni po vrstah bolezni za šest mesecev v letu 1978

Zap. št.	Opis bolezni	TAP	TDP	TES	TPI	TPP	TSP	TG	TVP	ŽAGA	SIGMAT	TKO	DSSS
1.	Specialistični preg.	1	63	5	4	30	39	4	25	14	4	3	8
2.	Revmatične bolezni	52	428	64	75	53	177	34	550	72	186	44	14
3.	Bolezni dihal, gripa	150	524	117	104	356	480	110	461	283	154	88	158
4.	Psihične bolezni	12	265	28	30	186	349	26	319	120	67	52	42
5.	Bolezni prebavnih org.	31	250	44	52	90	125	8	89	71	48	2	21
6.	Bolezni ledvic, jeter	35	240	14	—	52	176	35	119	64	19	—	20
7.	Nezgode na delu	12	228	39	14	93	113	39	171	214	53	25	60
8.	Nezgode doma	184	345	78	39	304	393	81	309	335	86	21	71
9.	Ostale bolezni	302	293	64	27	235	373	72	322	276	104	39	95
	SKUPAJ	779	2636	453	345	1399	2225	409	2365	1449	721	274	489

Primerjava bolniških izostankov iz dela za šest mesecev v letu 1978 s polletjem 1977

Zap. št.	TOZD	Št. zaposlenih		Št. primer. bol.		Bol. do 30 dni		Bol. nad 30 dni		Porodniški dop.			SKUPAJ
Št.		1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978
1.	TAP	92	108	60	108	338	779	92	216	53	172	583	1167
2.	TDP	340	347	419	710	2076	2636	1153	1506	965	1100	4194	5242
3.	TES	116	116	64	109	415	453	217	185	27	129	659	767
4.	TPI	88	68	57	67	488	345	220	154	—	159	798	658
5.	TPP	198	220	196	334	876	1399	372	513	335	816	1783	2728
6.	TSP	376	377	356	641	1772	2225	804	797	2035	1194	4611	4216
7.	TG Dvor	69	77	53	96	369	409	79	86	147	391	595	886
8.	TVP	329	323	297	537	1546	2365	887	1430	1215	834	3648	4629
9.	ŽAGA	163	175	153	270	1015	1449	398	438	150	343	1563	2230
10.	SIGMAT	85	95	80	115	557	721	—	387	—	8	557	1116
11.	TKO	22	61	4	59	12	274	—	23	—	—	12	297
12.	DSSS	183	201	119	203	501	489	383	525	593	386	1477	1400
	SKUPAJ	2060	2164	1858	3249	9965	13544	4605	6260	5820	5532	20390	25336

Čemu služijo hidranti

Kot sredstvo za gašenje požara zavzema prvo mesto voda, brez katere si ne moremo zamisliti uspešne intervencije. V novejši dobi se poleg vode koristijo še druga sredstva za gašenje, ki dajejo zelo dobre rezultate. Toda skoraj vedno je voda kot faktor s katero se ta sredstva dopolnjujejo.

Voda se rabi kot sredstvo za gašenje požarov, za hlajenje gorečih objektov, za lokalizacijo požarov, kot sredstvo za dobičanje gasilnih pen itd. Torej v vsakem primeru ni uspešnega boja proti požaru, če ni prisotna voda.

Kakor vemo se voda v prirodi nahaja skoraj povsod, na površini zemlje in pod njo. Okoli 70 % površine zemeljske krogle je pokrito z vodo. Poleg vse te vode, se večkrat dogaja da gasilske enote nimajo dovolj vode za gašenje požara. Krivda temu so različni faktorji, ki so prisotni v trenutku gašenja požara. To so:

- premajhna količina vode v neposredni bližini požara
 - pristopi do vode so slabi ali jih ni
 - voda je pregloboko pod površino zemlje in podobno
- Pri gašenju požarov je zelo pomemben činitelj zadostna količina gasilne vode. Zato moramo posvetiti kar največjo pozornost preskrbi z vodo za gašenje. Ena od takih preskrb z gasilno vodo je tudi vodovodno omrežje.

Glavni namen vodovodnega omrežja, je preskrba prebivalstva z zdravim pitno vodo, istočasno pa ga uporabljamo tudi za gašenje požarov. Za odvzem večje količine vode iz vodovodnega omrežja za gašenje požarov so nameščeni hidranti. Ti hidranti so nameščeni v medsebojni razdalji, kakor narekujejo potrebe glede na naseljenost kraja in glede na požarno ogroženost objektov. Hidrante vedno postavimo na taka mesta, ki so dobro vidna, dostopna in v neposredni bližini morebitnega izvora požara.

Razdelitev hidrantov:

V glavnem imamo tri vrste hidrantov:

- 1) nadtalne hidrante
- 2) podtalne hidrante
- 3) zidne hidrante

Nadtalni hidrant

Nadtalni hidrant je sestavljen iz vodovodne cevi z vgrajenim ventilom, ki je priključen na vodovodno omrežje v zemlji, iz litoželeznega hidrantnega ohišja, ki stoji nad zemljo in glavo z odpiralnim sistemom. Na nadtalni hidrant ne smemo nikdar priključiti sesalnih cevi, ker

lahko pokvarimo vodovodno omrežje v zemlji.

Dobre lastnosti nadtalnih hidrantov so v tem, da so dobro vidni, pri uporabi ne potrebujemo hidrantnega nastavka, niti ni potrebno nameščati evidenčnih – kontrolnih tablic. Slaba lastnost pa je v tem, ker ga ne moremo namestiti na vsakem mestu. Navadno se ti hidranti postavljajo na dvorišča industrijskih organizacijah, v parkih, na trgih v mestih in na drugih mestih, kjer ne ovirajo prometa.

Nadtalnih hidrantov imamo več vrst.

- Navadni nadtalni hidrant z dvema priključkoma za „C“ cevi (52 mm)
- Nadtalni hidrant z dvema priključkoma za „C“ cevi in enim za „B“ cevi (75 mm)
- Super nadtalni hidrant z dvema priključkoma za „B“ cevi in enim za „A“ cevi (110 mm). Taki hidranti se priključujejo na vodovodne cevi večjega profila in tam kjer je potrebna večja količina vode. To so mestne četrti in prostori kjer so postavljena večja skladišča.

Podtalni hidranti

Podtalni hidrant je sestavljen iz dvizne vodovodne cevi z vgrajenim ventilom in glavo za namestitev hidrantnega nastavka. Za zavarovanje hidranta pa imamo še posebno litoželezno ohišje z pokrovom.

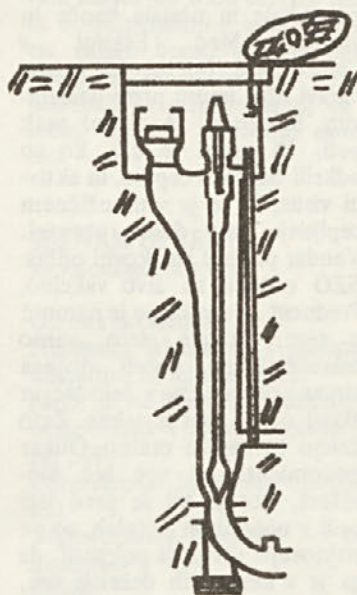
Dobre lastnosti tega hidranta so, da ga lahko namestimo povsod, ker ne ovira prometa. Slabe lastnosti pa so v tem, da mora imeti evidenčno tablico, ker ga lahko pokrije blato, zemlja, pesek, sneg, led in ga je

težko najti. Zaradi tega moramo imeti pri sebi vedno merski trak (meter), da ga čim preje najdemo.

Pri uporabi podtalnih hidrantov moramo nujno uporabljati hidrantni nastavek za odvzem vode in ključ za odpiranje pokrova.

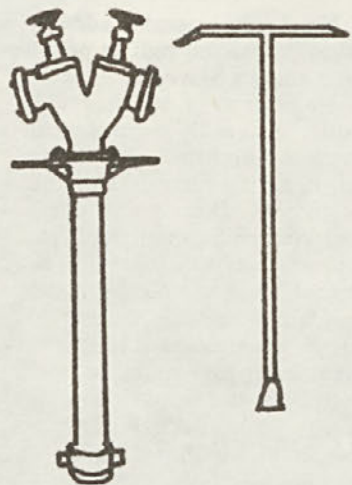
Poznamo dve vrsti podtalnih hidrantov

- hidrante, pri katerih uporabljamo nastavek z vdelanim ključem za odpiranje.
- hidrante, pri katerih je nastavek posebej in ključ za odpi-

ranje posebej. Ta vrsta hidranta je bolj pogosta.

Preden vstavimo hidrantni nastavek, moramo pregledati, če je na nastavku prstan s stranskimi nastavki (nosovi) privit navzdol do kraja, da ga lahko vstavimo in pritrdimo v hidrantno glavo. Pred priključitvijo

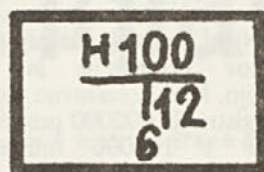

gasilskih cevi na hidrantni nastavek odpremo hidrant in ventile, da nam voda izmeče iz

dvizne cevi eventualno nesnagc, kamenje in pesek. Tako se nam ne pokvari motorna brizgalna ali zamaši ročnik.

Evidenčna – kontrolna tablica

Evidenčne hidrantne tablice v naši državi niso tipizirane. Zaradi tega naletimo na najrazlič-

nejše oznake podtalnih hidrantov. Na vsaki evidenčni tablici morajo biti sledeče oznake: H – označen je hidrant,

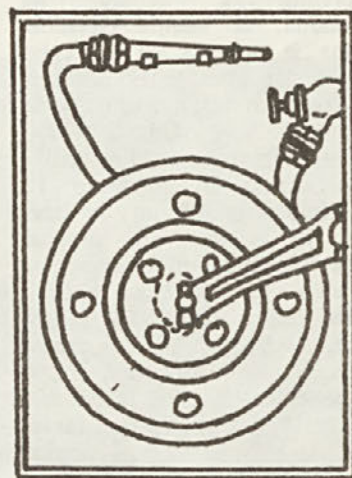
številka nad oznako H ali vzporedno z njo označuje premer vodovodne cevi.

druge številke pa označujejo lego hidranta pravokotno levo ali desno.

Zidni hidranti

Zidni hidranti so postavljeni v javnih, industrijskih in tudi v nekaterih stanovanjskih zgradbah. Razlog postavljanja zidnih hidrantov, je da so v slučaju požara v neposredni bližini na dosegu roke. Postavljeni morajo biti na taka mesta, ki so najmanj ogrožena, in zelo vidna.

Zidni hidrant je v zidu v zidni omarici ali pa je nameščen

na zidu v omarici. Hidrant ima priključek za „C“ cev, potrebno količino cevi in ročnik. Na priključku je ventil za odpiranje in zapiranje hidranta, cevi pa so navite na kolut.

Vsa oprema je zaprta v omarici, na kateri je z zunanje strani oznaka „H“ (hidrant). Ponavadi so te omarice zaklenjene, ključ pa je nameščen v omarici pod

Nadaljevanje na 20. strani

Ne le za ljudi, ampak z ljudmi

NADALJEVANJE IN KONEC

Prednost v razširjenem programu imunizacije otrok, kot jo predlagata SZO in UNICEF, imajo: davica, tetanus, oslovski kašelj, poliomielitis, ošpice in otroška tuberkuloza.

Davico so poznali v 17. stoletju v Španiji pod imenom „garrotilla“, bolezen, ki davi, ker se je v grlu naredila membrana in se je otrok zadušil. Njeni toksini zastrupljajo otrokov organizem in ga hromijo. Med 2. svetovno vojno so registrirali 60000 primerov davice s 150000 smrtnimi primeri. V Veliki Britaniji so pred zadnjo vojno našli kakih 60000 obolenj na leto, 3000 otrok pa je vsako leto za davico tudi umrlo. Leta 1958 je število obolenj padlo na vsega 80 z 8 smrtnimi primeri. Danes pa že en sam primer davice, kaj šele smrt, izzove pravo grozo. Splošno cepljenje z anatoksinom davice je postalo rutinska zadeva za vse otroke.

Žal pa spet ni tako v deželah v razvoju, kjer se bolezen vsiljuje v nastajajočih mestih in na območjih, kjer se poprej v smrtni obliki sploh ni pojavljala.

Tetanus je opisal Hipokrates že pred 2400 leti. Glavni znaki so hudi mišični krči in značilni otrpni krč. Skozi vsa stoletja je bila bolezen najhujša smrtna spremljevalka armad na pohodu. Že manjša okužena rana je prinesla smrt. Cepivo zoper tetanus se je izkazalo že v 1. svetovni vojni, v drugi pa še mnogo bolj. Od 2700000 ameriških vojakov, ki so prišli v bolnišnico, jih je samo 12 zbolelo za tetanusom. Še danes pa je v nerazvitih deželah mortaliteta zaradi tetanusa zelo visoka, v nekaterih predelih celo 60 na 100000. V prvem mesecu življenja pride 1 smrtni primer na 10 rojstev. Novorojenčki so namreč še posebej dovzetni za okuženje zaradi infekcije nezaceljenega popka.

Pertusis – oslovski kašelj je vsesplošen pojav. Čeprav ga imajo mnogi samo za otroško nadlogo in mislijo le na prečute noči ob bolnem otroku, je v resnici smrtonosna bolezen. 4/5 otrok, starih manj kot leto dni, umre ponekod prav za oslovskim kašljem. Razen tega pa moramo računati tudi s stalno okvaro pljuč. Z mednarodno standardiziranim cepivom se vsemu temu zlahka ogremo.

Zelo pripravno je Di-Te-Per cepivo, ker z eno samo injekcijo cepimo že dvomesečnega novorojenčka priti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju.

Poliomielitis, ki so ga nekoč opredeljevali kot „otroško paraliza“, čeprav napade tudi odrasle, se zdi, ko da je le bolezen bogatejših slojev. Napadal je namreč dobro hranjene, zdrave in atletske grajene ljudi v deželah z razvitiimi zdravstvenimi službami. Med drugimi je paralizirala tudi Franklina D. Roosevelta. Epidemije so divjale vsako leto v naprednih deželah ter pohabljele in ubijale tisoče in tisoče. Med Eskimi v Chesterfield Inletu, ki že po naravi niso imuni proti nalezljivim boleznim, je zbolel vsak peti. In prišel je čas, ko so odkrili Salkovo cepivo, in aktivni virus, ki se je v množičnem cepljenju zelo dobro obnesel. Vendar pa se je strokovni odbor SZO odločil za živo vakcino. Prednost žive vakcine je namreč v tem, da gre virus, varno oslavljen, po poteh divjega virusa, skozi usta v želodec in skozi črevo spet iz telesa. Zato dajejo to cepivo oralno. Odkar poliomielitis ni več bič človeštva, kot je bil še pred leti tudi v naprednih deželah, so pa najnovejši pregledi pokazali, da ga je v nerazvitih deželah več, kot bi pričakovali, pa naj bo na podeželju ali v mestih.

Ošpice niso več v naprednem svetu problem, ki bi zbuja skrb, so pa eden glavnih vzrokov umrljivosti otrok pod 5. letom starosti v Afriki, Latinski Ameriki in Jugovzhodni Aziji. Pa ne samo to, zelo rade namreč puščajo trajne okvare na pljučih, očeh in živčnem sistemu.

Otroška tuberkuloza je prav tako bolezen, proti kateri se s cepljenjem uspešno upiramo.

Vse, kar potrebujemo je – volja

Pri vsem napredku, ki smo ga dosegli z imunizacijo in s preprečevanjem navedenih bolezni v razvitejših deželah, pa stojimo pred imperativno nalogo, ki jo moramo še rešiti. Znanje imamo, vse, kar potrebujemo, pa je volja. Dodatni skladi naj omogočijo SZO, da bo lahko pomagala v nacionalnih imunizacijskih programih.

SZO lahko začrta generalno strategijo, kajti situacije križem sveta so tako zelo različne, da vsaka zahteva drugačen pristop, vendar pa vse po isti generalni doktrini. SZO lahko zagotovi predvsem uporabnost in zanesljivost cepiv, čeprav sta prevoz in uskladiščenje odločilne važnosti, možnosti za zamrzovanje pa v mnogih predelih sploh ni. To prinaša seveda resne težave in zaplete, kajti uporaba neučinkovitega cepiva bi razočarala vse tiste, ki so cepljenja potrebni, hkrati pa bi

v njun zbudila tudi maščevalen odpor proti cepljenju sploh. Razen skrbi za cepivo lahko SZO pomaga tudi pri organizaciji in vodenju posameznih nacionalnih akcij.

Pri vsem tem pa glavni problemi niti niso medicinskega značaja, pač pa bolj finančnega, logističnega (upoštevanje časa, transporta, prostorov ipd.), nadalje problem lokalnega osebja, osnovne zdravstvene službe, deleža nacionalnih oblasti in zavestnega sodelovanja vseh, ki so kakorkoli vključeni v projekt.

Vse izkušnje zadnjih 30 let so pokazale, da je vse, kar so kje naredili ZA ljudi, vselej manj učinkovito kot pa, kar so naredili Z ljudmi. Najvažnejše je sodelovanje, sodelovanje na krajevni in osebni ravni. Zato pa je seveda treba do kraja poznati krajevne navade, šege in verovanja. Odredbe in opomini so kakor cepivo, ki ne „prime“. Lepaki, letaki, filmi, radio in TV so lahko v veliko pomoč, vendarle šele potem, ko smo v ljudeh že zbudili zaupanje. Zbuditi zaupanje pa lahko pomagajo dobri sosede, zaupni prijatelji, vaški starešine, pripovedovalci pravljic in celo potujoči pevci, skratka tisti, ki najbolje pozna posebnosti in značaj ljudi.

Prav to pa je tisto, česar ni mogoče narediti ne iz Ženeve in ne iz New Yorka.

Čebelja lekarna

Nerazumna poraba zdravil, predvsem antibiotikov, ne le pri odraslih, marveč tudi že pri otrocih, je resno vznemirila zdravnike po svetu in v Sloveniji.

Najprej so v svojih vrstah, potlej pa tudi javno izrazili dvom v tako hitro porabo zdravil, ki se jim mikrobi, le te naj bi uničili (kot povzročitelje najrazličnejših vnetij), prilagajajo in postajajo odporni. Velika poraba antibiotikov vseh spektrov, vse manjše učinkovanje teh umetno pridobljenih zdravil in ne nazadnje tudi veliki stroški, pa skrb o morebitnih posledicah teh, ne še tri desetletja starih zdravil so napolnili mnoge zdravnike, predvsem pa farmakologe, da so se zazrli nazaj, v nekdanje zdravljenje, v čase, ko ni bilo o antibiotikih ne duha ne sluha.

Opozorila svetovne zdravstvene organizacije o pretirani porabi zdravil in domače statistike, ki so postale še hitrejše in jasnejše, odkar recepte „pregleduje“ računalnik, so vzpodbudile številne zdravnike, da svoj študij posvetijo medu in čebeljim pridelkom.

Uspehi domačih strokovnjakov

Raziskovalca slovenskega mikrobiološkega inštituta Bratko Filipič in prof. dr. Miha Likar sta dokazala, da matični mleček in propolis zavirata rast virusov. V poročilu „Vpliv propolisa in matičnega mlečka

na razvoj nekaterih virusov“, ki ga je zaradi izrednih odkritij in dosledne znanstvene metode v celoti objavil tudi ameriški strokovni bilten „Interferon Scientific Memoranda“ iz Buffala, med drugim poročata v sklepnem delu poročila:

„Iz raziskave je razvidno, da naravni proizvodi med, matični mleček, cvetni prah in propolis nimajo samo fizioloških učinkov, ampak razen proti mikrobom deluje tudi proti virusom. Vprašanje pa je, iz česa izvira ta antivirusna aktivnost in kakšno je razmerje med sestavo in vplivom čebele na antivirusno dejavnost...“ Poskusi kažejo, da aktivna snov ni samo ena, ampak da gre verjetno za kompleks snovi, ki šele v pra-

vilnem razmerju in ob aktivnosti čebele dajo fiziološko in antimikrobno dejavnost . . .”

Poskusi razvozljali razmerje

V Medexovih laboratorijih so čebelje pridelke mešali v različnih količinah in na podlagi učinkov ugotovili, katera mešanica medu, cvetnega prahu, matičnega mlečka in propolisa deluje na človeški organizem najbolj ugodno. In tako je

nastal APIKOMPLEKS, doslej edina in zelo učinkovita mešanica čebeljih pridelkov, ki je uspešno prestala tudi vse klinične teste. V njem so sestavine, ki zavirajo rast virusa, povzročitelja influence, tudi če so razredčene v razmerju 1:100.000.

Čebele niso zdravniki

O delovanju Apikompleksa so bile narejene raziskave. Preizkusili so ga na več klinikah v

različnih jugoslovanskih mestih in ugotovili njegovo izredno ugodno delovanje. Preizkusili so ga ljudje sami in ugotovili njegovo uspešnost. Toda zdravnik ne med ne drugi čebelji pridelki ne morejo nadomestiti. Kadar človek zboli in se ga loti visoka temperatura, mora upoštevati navodila zdravnika. Poskusi v uglednih klinikah pa kažejo, da za infekcijskimi boleznimi zboli neprimerno manj ljudi, ki jemljejo žličko Apikompleksa dnevno. In v tem

je največja moč naravnega preparata. V preprečevanju bolezni, mnogi zdravniki pa ga svetujejo že tudi kot edino sredstvo, ki pomaga pri zaviranju rasti virusov, je nenadomestljiv. Zato ga je danes moč najti na prodajni polici sleherne lekarne in v vseh večjih trgovinah. Ker ga je ustvarila narava brez pomagal kemije je popolnoma nenevaren in ne more povzročiti nobenih škodljivih stranskih posledic.

J. V.

Letošnji pohod na Triglav

LETOŠNJA POT NA TRIGLAV 26. in 27. 8. 1978

Naš letošnji pohod na Triglav bomo združili hkrati z 200 letnico prvostopnikov na Triglav. Začeli bomo na koncu gozdne ceste, ki pripelje iz Mojstrane v Rengarjev rovt (1000 m) v dolino Kot. Skozi Kot vodi najmanj obiskana pot na Triglav. Kot oklepajo čudovita ostenja Rjavine in Luknja peči in drzna ostrica Vrbanove špice.

Od Rengarjevega rovta gre pot po dolini navzgor. Sprva gre skoraj po ravnem, kmalu pa se povzpne v leva pobočja. Pot vodi skozi bukove gozdove. Po Malo hujši strmini pridemo do odličnega studenca, ta je tudi zadnji do vrha. Nad studencem prečimo grapo v desno, v dno strme doline. Tu je že gornja gozdna meja in nam gozd ne ovira več čudovitega pogleda na severno steno Rjavine. Na drugi strani pod Vrbanovo špico zapazimo Debeli kamen. Kmalu za njim pridemo v dolino Pekel. Pot gre do robu pod Vrbanovo špico. Le še nekaj krajših strmin in že smo v štirih urah v Staničevem domu (2330 m), od koder je veličasten pogled na severno steno Triglava. Pot skozi Kot je kratka in udoben pristop na Triglavsko pogorje.

Bolj izurjeni med nami pa bodo lahko spotoma opravili še prečenje Vrbanove špice — eno najbolj oklinjenih in ožičenih poti pri nas.

Od Staničevega doma pelje na Kredarico več poti, mi bomo izbrali pot po grebenu Rži mimo metereoloških naprav na Kredarici (2515 m) v eni uri.

Po stari nadelani poti pridemo v eni uri in pol na Triglav (2863 m).

Iz Triglava gremo po znani poti na Dolič mimo stare italijanske kasarne Morbegna (2520

m) na Triglavskih podih — ena ura in 30 min.

Iz Doliča (2152 m) čez Hribarce pod Kanjavcem (možen sneg) pridemo v prelepo dolino Triglavskih jezer. Obdajajo nas ostenja Velikega špičja, Veršaca, Zelnarice, Tičaric, itd. Dolina Triglavskih jezer je zelo mikavna in „dolžnost“ pravega planinca je spoznati to lepoticco. Do kočice pri Triglavskih jezer (1683 m) je dve uri.

Od kočice, ki je prislonjena na obalo Dvojnega jezera pa pridemo do Čmega jezera in še slab skok čez Komarčo in že smo pri Savici (dve uri), kjer nas bo ob 17.00 uri čakal Gorjanski avtobus.

In še to!

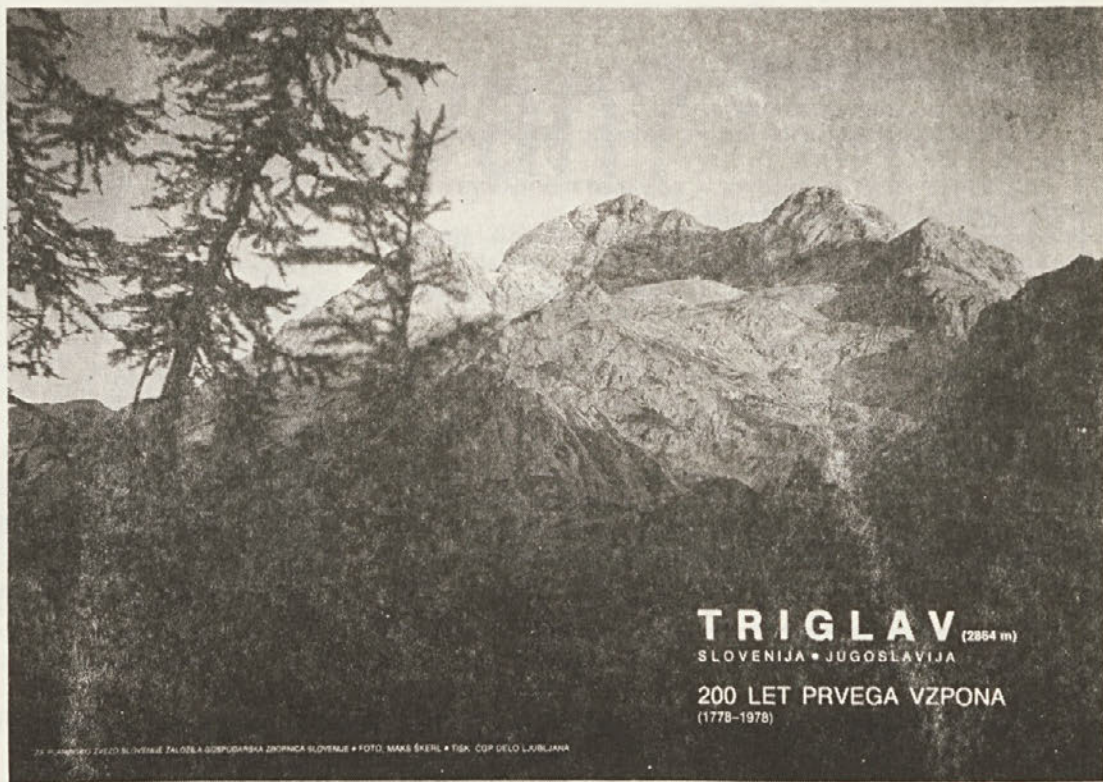
Pohod začnemo 26. 8. 1978 izpred avtobusne postaje v No-

vem mestu ob 6.00 uri. Do Kotta se pripeljemo z avtobusom, vse ostalo bomo opravili peš. Vsem tistim, ki še niso bili v planinah pa priporočamo, da s seboj vzamejo naslednjo opremo.

SEZNAM OPREME za visokogorsko turo

- Osebna izkaznica
- Planinska izkaznica (s plačano članarino za tekoče leto) (dobi se na Mladinski turistični poslovalnici v Novem mestu — pri pošti)
- Zdravstvena izkaznica (potrjena)
- Transverzalna knjižica — po možnosti
- Čevlji
- Nogavice (ne iz sintetičnega vlakna)
- Majica (2 kom)

- Srajca + rezervna srajca ali druga jopica
- Pulover
- Vetrovka (po možnosti balonska svila) — Veston
- Plastična pelerina ali vreča
- Spodnje perilo (ne sintetično)
- Hlače + trenirka (spodnji del)
- Pokrivalo — volнено
- Tanke rokavice
- Gležnjaki
- Toaletni pribor
- Pribor za šivanje
- Plastični povoj (1 kom)
- Hansaplast
- Kalorična hrana (čokolada, maslo, slanina . . .)
- Konzerve
- Poživila (C vitamin, Vitergin, Vital, Limona, limonin itd.)
- Sladkor v kockah, suho sadje
- Nahrbtnik
- Žepni nož
- Baterija
- Sveča, vžigalice
- Fotoaparat — po želji

TRIGLAV (2864 m)
SLOVENIJA • JUGOSLAVIJA
200 LET PRVEGA VZPONA
(1778-1978)

IZ P. HANBERG: ŽILJO SLOVENIJE. FALČETA • GORJANSKA ZBORNICA SLOVENIJE • FOTO: MIRO ŠKREK • TISK: COP GELJO Ljubljana

Izotopi niso nevarni

Institut „Jožef Stefan“ Ljubljana

IZOTOPI NISO NEVARNI

Radioaktivni izotopi postajajo dragocen pripomoček v strokovnjakovih rokah. Odkar deluje na našem inštitutu reaktor TRIGA Mark II, ki proizvaja radioaktivne izotope, lahko kar v domovini zadostimo vse večjemu povpraševanju po njih.

Radioaktivne izotope, ki jih je treba skoraj redno izdelati umetno, sevajo gama žarke, te je pa mogoče skoraj vedno in na vsakem mestu tudi meriti. To dragoceno lastnost, da se sami izdajajo, pa s pridom izkoriščamo lahko na številnih področjih. Lastnost, da neka snov seva in se s tem sama izda je več kot primerna za gradbenike, telefoniste, komunalce, vodarje, energetike, železarje,

tekstilce, papirmičarje, zdravnike, poljedelce, predelavalce hrane in številne druge.

Praktični primeri nam bodo približali njihovo uporabnost: Vemo na primer koliko pitne vode se brez haska izliva iz vodovodnih cevi v zemljo, kar je spričo trajne skrbi, da nam bo zmanjkalo zdrave vode, še posebej pomembno. Pri tem moramo pomisliti, da so številne cevi (najsij gre za vodovodne, kanalske ali telefonske) položene pod betonskimi, asfaltnimi ali kamnitimi tlemi in jih je treba na mestu, kjer domnevamo, da pušča voda (fekalije) razkopati. Če mesto ni pravo, je treba pogosto uničiti desetine metrov tal, vse dotlej, dokler ni odkrita napaka. Če se pod določenim pritiskom uvede v cev radioaktivni izotop se pri priči izlije tudi ta. Tu pa tekočino, ki seva, odkrije že merilni aparat

in z njo počeno mesto na cevi. Metoda je tako natančna, da je z njo mogoče pri nezakriti cevi odkriti iztok le 0,001 cm³ tekočine na leto.

Vodovodno cev in tekoči radioizotop smo omenili zato, da bi poudarili kako nenevarne so te snovi, zlasti v strokovnjakovih rokah. Izotopi, ki jih uporabljamo v take namene lahko razpadejo že v zelo kratkih časih in postanejo povsem nenevarni. Samo za primer naj povemo, da razpade radioaktivni kripton v prvobitno obliko kripton v dobrih štirih urah, fluor v 110 minutah, brom v 36 urah itd.

Napredne industrijske panoge uporabljajo radioaktivne izotope pri meritvah debelin papirja, notranjih poškodb v metalih, z njimi je mogoče zasledovati morske ali jezerske tokove in gibanje podzemskih voda. Prav tako pa jih lahko

uprabljajo pri sledenju gibanja klinkerja v cementniški rotacijski peči, slediti pa je mogoče tudi mešanju cementsa z agregatom v betonamah.

Del industrije, ki je voljna osvojiti najsodobnejše metode že sega po teh enostavnih, učinkovitih in nenevarnih postopkih.

Radioaktivne izotope v zadnjem desetletju vedno več uporabljajo tudi v medicini. Radioaktivni izotop fluora n. pr. pomaga zdravnikom — onkologom pri odkrivanju rakastih pa tudi drugih obolenj kosti. Prvi v Jugoslaviji so to novo metodo s pomočjo Inštituta Jožef Stefan uvedli na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Za preiskave pljuč pa uporabljajo radioaktivni kripton. Oba ta radioaktivna izotopa redno proizvajamo v reaktorju TRIGA Mark II.

ŽEPNA KNJIGA

Na 250 prodajnih mestih v Sloveniji, v samopostrežnicah, kioskih in seveda knjigarnah, čakajo ljubitelje branja nove knjige iz zbirke ŽEPNA KNJIGA.

Decembra lani je izšlo v tej zbirki prvih 12 knjig v moderni opremi in vezavi. Hitro so si pridobile številne prijatelje in v tistih trgovinah, kjer jih niso skrili v kak kot, so nekateri najbolj priljubljeni naslovi kmalu pošli.

Letos izhajajo knjige v tej zbirki postopoma, doslej jih je izšlo osem, tik pred izidom je deveta, VOJNA ZVEZD, po kateri je bil posnet najuspešnejši znanstveno fantastični film vseh časov — knjiga bo prišla v prodajo ob istem času, ko se bo v naših kinematografih začel vrteti film.

Pred tem pa so že izšle knjige:

SATTLER: Bitka na Neretvi — pričevanje o najbolj krvavi bitki jugoslovanskih partizanov.

ZORMAN: Draga moja Iza — sodobni roman domačega avtorja

PRIKRIL: Pekel na Pacifiku — boji med mornaricama ZDA in Japonske v drugi svetovni vojni

WERTHEIMER: Kleopatra — kraljica, ljubimka in pustolovka na prestolu egipčanskih faraonov

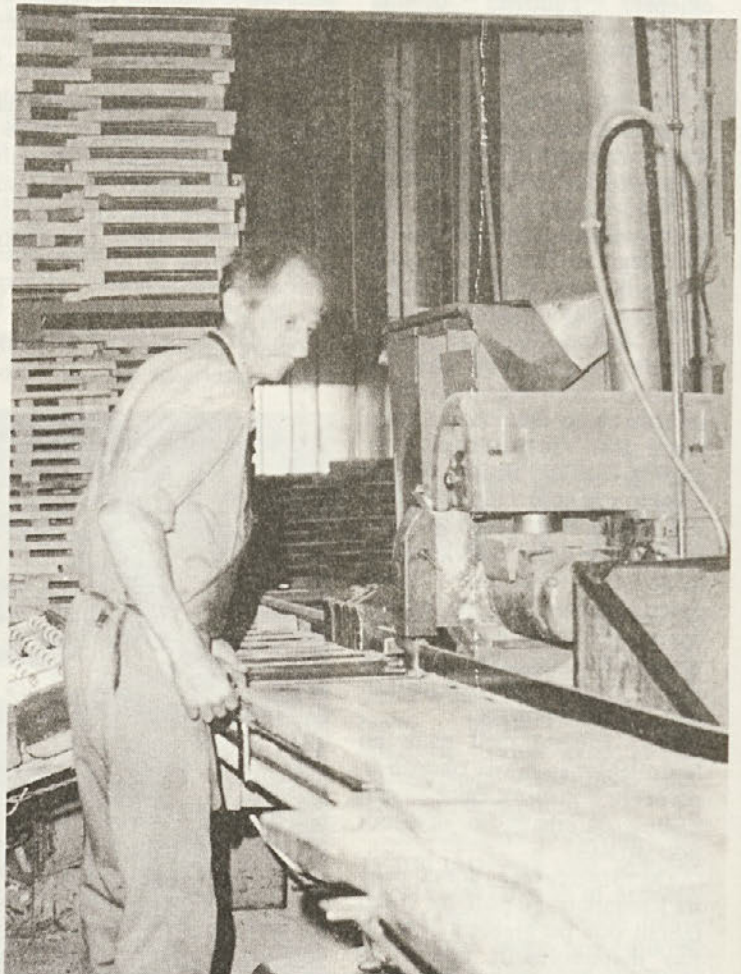
SEGAL: Ljubezenska zgodba — svetovni bestseller, predloga znanemu filmu

KONSALIK: V omari LSD — roman o suznjih mamili

CAPOTE: Zajtrk pri Tiffanyju — umetniško dognana sodobna povest, po kateri je bil posnet znani film

KOŠIČEK: Ljubezen, spolnost, sreča — nasveti seksologa in psihologa za življenje v dvoje

Najcenejše teh knjig so po 30.— din, večinoma se njihove cene gibljejo med 40.— in 60.— dinarji, najboljše pa so po 90.— din. To so cene, ki dosegajo komaj četrtno tiste cene, ki bi jo take knjige imele v normalni trdo vezani izdaji.

Glavič Karol iz TOZD ŽAGA dela na krožni žagi za prečni razrez.

SODELUJTE — PRAV VAŠ PRISPEVEK BO POPESTRIL VSEBINO NAŠEGA GLASILA — SODELUJTE

Kadrovske vesti

JUNIJ 1978

TOZD TPP: prišli: Ladislav NOVAK, Ajkuna MURATOVIČ, Elfika DURAKOVIČ, Boško DJURJEVIČ, Milka MERLIN, Antonija ADLEŠIČ, Miro RAJLIČ, Božidar BALAŽIČ, Mara ERIČ, Stane MIRTIC (iz JLA), Stanko BLAŽIČ (iz JLA), Ludvik MARINČ; odšli: Anton NOVAK (v JLA), Boris SURINA (samovoljno).

TOZD TSP: prišli: Bare DRAŽETIČ, Nato GRGIČ, Lovro GRGIČ, Bernarda HROVAT, Branko ŠUŠTERŠIČ, Ivan BRADAČ, Jozo MIJATOVIČ, Radojko BRBORIVIČ (iz JLA); odšli: Stane ZUPANČIČ (DSSS), Ivanka PAPEŽ (samovoljno), Ivan PETAN (v JLA), Zvone MAJER (v JLA), Slavko FRANKO (v JLA), Boris Drčar (samovoljno).

TOZD TDP: prišli: Štefka SIMONČIČ, Zejna ČAVŠEVIČ. Ranko MIŠIČ (iz JLA); odšli: Hazbija TARANIŠ (sporazum), Milan RAJAK (samovoljno), Majda HREN (upokojitev), Tončka GNIDOVEC (sporazum), Majda FERENČEK (sporazum).

TOZD TVP: prišli: Ruža ČUTURA; odšli: Franc PUST (sporazum), Jakob PARASTHICA (v JLA)

TOZD ŽAGA STRAŽA: prišli: Ljubo RAJER (iz JLA), Franc ŽUPEVEC (iz JLA); odšli: Ciril PLAHUTNIK (v JLA), Filip BARTULOVIC (v JLA), Franc GAČNIK (samovoljno), Ravka BJELOŠEVIČ (sporazum), Franjo BUBNJIČ (v JLA), Dominik ŠTRAUS (v JLA).

TOZD TG: odšli: Jože MAVER (sporazum), Franc ŠPELIČ (sporazum), Milan ZALAŠČEK (v JLA); prišli: Darinka PRIMC (iz TOZD TPI), Marjan ŠKUFCA, Magda ISKRA.

TOZD TPI: prišli: Sonja NOVAK; odšli: Darinka PRIMC (TOZD TG), Tine DRAGAN (sporazum).

TOZD TES: prišli: Ostoja JANKOVIČ

TOZD TAP: prišli Mirko ZORMAN, (iz JLA), Ferdinand PINTAR, Alojz STARIČ; odšli: Janko HUČ (v JLA), Anton GLOGOVŠEK (negat. ocena), Nebojša SOLAK (neg. ocena), Vilma PETELIN (sporazum).

Medika: prišli: Darko REBA, Franca GORNIK.

DSSS: prišli: Stane ZUPANČIČ (iz TOZD TSP), Silva COLARIČ, Zlatko PODNAR; odšli: Zmago NOVAK (sporazum).

JULIJ 1978

TOZD TPP: prišli: Fekrita DURAKOVIČ, Vinko GOGIČ, Vljako CEKIČ; odšli: Snežana MILOŠEVIČ (samovoljno), Stane MIRTIC (samovoljno), Zvonko RADMAN (JLA), Franc RETEJ (samovoljno), Anton UCMAN (JLA), Drago GRIL (samovoljno), Zdravko LESAR (JLA), Ljubiša MILOŠEVIČ (samovoljno), Alojz MEŽNAR (samovoljno), Franc REGINA (sporazum), Franc PAVC (sporazum), Jože LUZAR (samovoljno).

TOZD TDP: prišli: Hetem POROSTHICA, Vukašin ADAMOVIČ; odšli: Fani ČEČELIČ (upokojitev), Darko MARKOVIČ (sporazum), Alojz RETELJ (sporazum), Anton MURN (JLA), Jože NOVAK (JLA), Ana VODIŠEK (v TOZD TVP), Jože ŠPELKO (v TOZD TES).

TOZD TSP: Prišli: Franc Mirtič, Jože STRAJNAR, Štefan VIRANT, Igor BOBIČ, Branko BERKOPEC (iz JLA), Boris DRČAR, Rudi POREBER (iz TOZD TG); Anton NAHTIGAL (sporazum), Anton KRANKAR (sporazum), Franc NOVAK (sporazum), Egidij JARC (v TOZD BLP), Andreja TRAMPUŠ (v TOZD BLP).

TOZD TVP: prišli: Marija TOMŠIČ, Jožica SADAR, Ana VODIŠEK (iz TOZD TDP); odšli: Miloš PILIČ (JLA), Dušanka ŠKEDELJ (samovoljno), Gabrijel BERKOPEC (smrt), Marija PIRH (sporazum).

TOZD TPI: odšel FINK Jože (v TOZD TES).

TOZD TG: odšli: Darinka PRIMC (sporazum), Rudi POREBER (v TOZD TSP).

TOZD BLP: prišli: Jula BENCIK, Stane SMOLIČ (iz TOZD TES), Andreja TRAMPUŠ (iz TOZD TSP); odšli: Marija ZUPANČIČ (sporazum).

TOZD ŽAGA STRAŽA: prišli: Jože HOČEVAR (iz JLA), Sead ČAVŠEVIČ, Ivan KMET, Jože AVGUŠTIN, Elko BRAJDIČ, Jože ERPE, Mihael BUKOVEC, Momčilo MAKSIMOVIČ, Jože RAJER, Abdulah HISNI; odšli: Jože NOVAK (v JLA), Berto BRAJDIČ (samovoljno), Šefik BAČEVAC (sporazum), Ciril GREGORIČ (samovoljno), Alojz KNAPFELJ (v TOZD TES).

TOZD TES: prišli: Egidij JARC (iz TOZD TSP), Jože ŠPELKO (iz TOZD TDP), Alojz KNAPFELJ (iz TOZD ŽAGA Straža), Jože FINK (iz TOZD TPI); odšli: Stane SMOLIČ (v TOZD BLP).

DSSS: prišli: Jagica PERKO; odšli: Janko GOLEŠ.

Ali si zavarovan?

PREMISLI, DOKLER NI PREPOZNO!

Današnji čas s svojim hitrim razvojem neusmiljeno dan za dnem terja nova življenja, ki ugašajo na naših cestah v številnih prometnih nesrečah in ki se dogajajo vedno in povsod, kjer živi in dela človek. Vmes pa predčasno ugašajo tudi življenja zaradi nepričakovanih zahrbtnih bolezni. Še več pa je tistih, ki po preživelih težkih nesreči ostanejo prizadeti v svojih delovnih sposobnostih za vse svoje življenje.

Vprašajmo se, če kdaj pomislimo na to, da se tudi vsakomur izmed nas lahko kaj takega

pripeti. V kakšni stiski bi se lahko znašli sami ali naše družine. Ali vsaj toliko kakor na svoje imetje pomislimo nase? Če kdaj pomislimo na to, se zavemo, da ne smemo prezreti potrebe po življenjskem in dodatnem nezgodnem zavarovanju. Tako zavarovanje lahko sklenemo pri Zavarovalni skupnosti Triglav, Dolenjski območni skupnosti Novo mesto.

Predstavniki te zavarovalne skupnosti se bodo oglasili tudi v naši delovni organizaciji in zaželjeno je, da se vsakdo, ki še ni življenjsko zavarovan, čimprej zavaruje.

Naj vam predstavimo en primer takega zavarovanja:

Za din 200,00 mesečne premije ima delavec naše stroke naslednje zavarovalne vsote:

1. din 22.936,00 za primer doživetja ali naravne smrti
2. din 42.000,00 za primer nezgodne smrti
3. din 84.000,00 za primer 100 % invalidnosti
4. din 2.294,00 za primer smrti vsakega otroka.

Glavnica pod št. 1 se po izteku desetletne zavarovalne dobe poveča za vsakoletne bilančne presežke. To se pravi, da je zavarovanje obenem tudi močno obrestovana hranilna vloga. Zavarovanci prejemajo sedaj nad 50 % presežkov na dogovorjeno zavarovalno glavnico.

V primeru nezgodne smrti se izplačata zavarovalni vsoti pod

ZAHVALA

Ob mnogo prerani smrti našega dragega očeta Ivana Klobučarja, se iskreno zahvaljujemo OO sindikata TOZD TVP in TOZD TSP za izrečeno sožalje ter sodelavcem TOZD TSP za podarjene vence in sodelavcem TOZD TVP za denarno pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala. Hčerke: Majda z družino, Marjana in Stanka

št. 1 in 2 skupaj.

Tako je življenjsko zavarovanje najugodnejša kombinacija osebnega zavarovanja in hranilne vloge, kar je za vsakega posameznika kakor tudi za skupnost velikega pomena.

M. K.

Proizvodnja v TOZD TVP

Tovarna vezanih plošč je bila zgrajena 1959 s projektirano kapaciteto 4.000 m³ vezanih plošč. Že takoj po obratovanju je začela širiti svoj proizvodni program z različnimi furnirji.

Leta 1962 je začela s proizvodnjo mizarških plošč in v letu 1965 s proizvodnjo šivane embalaže. V letu 1968 – 1969 je bila večja rekonstrukcija za proizvodnjo 8.000 m³ vezanih plošč in 4.000 m³ luščenih furnirjev. Ta kapaciteta je bila kmalu presežena in v letu 1971 je bilo proizvedeno 10.248 m³ vezanih plošč in 2.515 m³ luščenih furnirjev. Povprečno število zaposlenih je bilo v istem letu 464. Tudi poraba surovin je stalno naraščala do leta 1974, ko je znašala 35.900 m³ bukovih hlodov. Od leta 1974 pa se obseg, poraba surovin in število zaposlenih zmanjšuje. Danes se proizvodnja odvija na pretežnem delu proizvodnje vezanih plošč v manjšem delu luščenih furnirjev naslonjal in manjših elementov iz slojastega lesa. Za omenjeno proizvodnjo nam primanjkuje delavcev za opravljanje delovnih nalog.

Pri sestavi srednjeročnega plana razvoja za obdobje 1976 – 1980 ugotavljamo stalno pomanjkanje surovin in izredno nizko ekonomičnost pri proizvodnji vezanih plošč in furnirjev; ker se vse prodaja kot polprodukt.

Potrebno bo izvršiti delno

preusmeritev v omenjenem razvojnem obdobju. Osnovni cilji teh rekonstrukcij so: – zmanjšati porabo hlodovine, energije in število zaposlenih, – čimbolj izkoristiti obstoječa osnovna sredstva in predvsem izboljšati akumulativnost.

S predlogom za začasno rekonstrukcijo, ki je že osvojen bi dosegli navedene cilje.

Predvideni proizvodni program bi se odvijal v treh linijah:

1. linija proizvodnja vezanih plošč – 5.200 m³

1. linija proizvodnja manjših elementov – 600 m³

1. linija proizvodnja raznih letvic – 600 m³

2. linija proizvodnja plastificirane iverice – 320.000 m²

3. linija proizvodnja predelanih sten – 5.000kom

Proizvodnja prvih dveh linij bi se odvijala v obstoječih prostorih proizvodnje vezanih plošč in tretja linija v prostorih zabojarne. Vsi pomožni prostori ostanejo nespremenjeni. Za strojno opremo ni potrebno večjih investicijskih vlaganj, razen za proizvodnjo plastificirane iverice. Pri ostalem vlaganju (instalacij, projektov itd.) ni večjih stroškov, ker je vsa infra-

struktura že zgrajena in so le spremembe in dopolnila.

Vsa surovina in pomožni materiali se dobijo na domačem tržišču.

Po sedanjih raziskavah tržišča, po ocenah prodajnih služb in zanimanju že znanih potrošnikov je proizvodnjo po predvidenem programu možno plasirati na tržišče ob dobri kvaliteti, solidnem servisu proizvodnje in prodaje.

Po novem programu proizvodnje tovarne vezanih plošč bi se ekonomičnost precej izboljšala.

Že v letu 1977 smo začeli govoriti o rekonstrukciji tovarne vezanih plošč, katero pa nismo realizirali zaradi objektivnih težav pri uvozu strojne opreme za proizvodnjo plastificirane iverice.

Proizvodnjo plastificirane iverice smo dosedaj bolj načrtovali kakor uresničili, to pa predvsem zaradi tega, ker nismo dobili dovoljenja za uvoz strojev. Situacija okoli plastificirane iverice je sedaj bolj jasna. Dobili smo dovoljenje za uvoz strojne opreme, stroji pa morajo biti uvoženi do 31. 10. 1978. Vse ostale priprave: dokumenti in projekti za pridobitev gradbenega dovoljenja so predloženi organom za izdajo gradbenega dovoljenja. Če bo teklo vse po

predvidenem programu, bi začeli redno obratovati v proizvodnji plastificirane iverice že z 1. 1. 1979.

S proizvodnjo tuš kabin smo pričeli že v tekočem letu. Za te smo imeli postavljen tudi plan 5.000kom, vendar je prišlo do zastoja in to zaradi pomanjkanja aluminijastih profilov, katere nam dobavlja tovarna aluminijastih profilov „ALUMINA“ iz Skopja in delno zaradi neusklajenosti proizvodnje podstavkov za tuš kabine, katere proizvaja „Tovarna kopalniške opreme Metlika“.

Ob dobro zamišljenem in planiranem programu za leto 1978, pa je poslovni uspeh za plan polletje 1978 minimalen, ker je praktično zmanjkalo sredstev iz čistega dohodka za pokrivanje nekaterih obveznosti in formiranje poslovnega sklada.

Če hočemo realizirati predvideni program in izboljšati ekonomski položaj tovarne vezanih plošč, je potrebno, da se sleherni član kolektiva zavzema za doseganje delovnih nalog: strokovne službe pa pripravijo vse potrebne elemente za predvideno proizvodnjo, da s skupnim sodelovanjem in pravilnim usmerjanjem lahko dosežemo predvidene cilje.

M. D.

Civilna zaščita in SLO

Civilna zaščita je v našem sistemu del splošnega ljudskega odpora. Predstavlja pomemben dejavnik pri obrambi dežele. Z dobro organizacijo, pripravami in delovanjem se krepiti tudi obramba in odpornost proti različnim vrstam sodobnih vojnih nevarnosti. Povečuje se tudi pripravljenost in sposobnost družbe kot celote, kakor tudi njenih delov, ki se lahko uspešno uprejo morebitni agresiji. Iz tega razloga ima civilna zaščita v zasnovi in sistemu naše obrambe pomembno vlogo in mesto.

Civilna zaščita v naši družbi sestoji iz samozasčite prebivalcev, enot civilne zaščite, ukre-

pov CZ in njenih štabov. V sistemu civilne zaščite ima vsak od novih elementov določen namen in vlogo, vsi skupaj pa sestavljajo enotno celoto.

Naloga civilne zaščite je, da ščiti in rešuje življenja prebivalstva in materialne dobrine. Na ta način neposredno omogoča, da preživi prebivalstvo, ki je izpostavljeno nevarnostim, ki jih neizogibno povzročajo vojno delovanje. Z uspešnim reševanjem te temeljne naloge civilne zaščite posredno prispeva svoj delež oboroženemu boju in drugim aktivnostim v vojni.

V prvi fazi predvidevam, da bi bila naša država ob agresiji izpostavljena močnim udarcem

in rušenjem z različnimi bojnimi sredstvi posebno iz zraka, zato organiziramo in pripravljamo civilno zaščito na množični osnovi. Obvezniki civilne zaščite so vsi sposobni prebivalci od 16 – 60 leta starosti (ženske do 55 let). Izjeme so pripadniki JLA teritorialne obrambe, milica, nosečnice in matere z otroki mlajšimi od 7 let.

Poleg temeljnih nalog, ki jih ima civilna zaščita v vojni, moramo upoštevati tudi njeno važno vlogo v miru za zaščito in reševanje prebivalstva pred elementarnimi nesrečami in drugimi nevarnostmi širšega obsega kot so poplave, potresi, veliki požari itd.

DRAGOVIČ

RAZPIS

Rešitev NAGRADNE KRIŽANKE, ki je na 19. strani pošljite na naslov: Uredništvo glasila „Novoles“ 68351 Straža. Izžrebali bomo tri nagrade:

1. nagrada	100 din
2. nagrada	50 din
3. nagrada	30 din

O izidu žrebanja, ki ga bo opravil Uredniški odbor, vas bomo obvestili v naslednji številki. Opozarjamo da morate pod križanko napisati svoj naslov.

Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki bodo dosepele v Uredništvo glasila do vključno 11. septembra 1978.

SODELUJTE – PRAV VAŠ PRISPEVEK BO POPESTRIL VSEBINO NAŠEGA GLASILA – SODELUJTE

SESTAV B. B.	IZDELEK LESNIH ODPAJKOV	VELA O VINIH	REKA V KALIFOR- NIJI	KENJE OB AKO	AVTOMAT	MUSLIH MOŠKO IHE	PODROČJE VASI VOJVOD.	AVTOM OZNAKA NEKČJE	f. in B. črka abec.		AFRIŠKA LILJEVKA	UPRAVA DRŽAVNE BEZBEB- NOSTI
ŠPORTNE IGRE LESARJEV										VSKLIK PRI BOLEČ.		
GESLO FR. REVOLUCIJE								ZLATO MEM. GR. OTOK		J. Am. REKA Gnoj.		
ZAČIMBA				BOG Z. SEMITOV SOV. ŠAH. VELEM.					STIK PLOSKEV NIP			
MLOUM- NOST												
SKLADBA ZA 9 INSTUM.						IGRALKA ITA						KONEC KOLITVE
HESTO NA MADZAR.					OHOLO LIST MA.		VRSTA BARVE	GL. M. KLEZUJE				VZTRAJNOST
ŠVEDSKI BIOKEM. ARNE									IGRALKA NOVAK IT. KONČAR			
NINO JAZBEC			OBALA AM. M. IHE						M. IHE TVARINA			
OREL germ.				TELOV. ELEM. ROMANSKI PISATELJ						1 ST. PLOSK. MELA		
17. črka abec.		KONICA VEK				PISATELJ KOVARSKA PRIPRAVA						NAJVEČJE HESTO RIMSKE DRŽAVE
PRIMEK BEATOV FR. SILKARSTVA							ŽILA ODVODNIKA OTOK V HARMMSKEM MORJU					
ZVEZDA NA NEBU					APR TULEC				TUJE Ž. IHE POT			
VRSTA ČEBULE								POLJSKI DENAR OTEKLINE gr. ma.				
4. črka abecede		NA DVEH OSEH <small>imena od- dka iz nove slikarice</small>								SISAK VOJNA hr.		
ANTON NOVAK			DR. V. J. Am mofing TINOCENSI									
	ADAM IN ... REKA V SSSR											9. črka abec. IT. REKA
SAMEC PRI OVCAH						DREVORES						
NAJ. PRIST. OB KAPUŠNEM JEZERU						LEPILO				NAŠA TOZB 20. čr. ab.		
						HESTO V DALMACIJI				VSKLIK		

steklom, ali pa je v bližini omari-
ce. V novejšem času so omari-
ce plombirane s svinčnimi
plombami.

Zidni hidrant je potrebno
večkrat pregledati in preizkusiti
cevi, ter jih po potrebi zamenja-
ti.

Poznamo dve vrsti zidnih
hidrantov:

– zidni hidranti, ki so stalno
priključeni na vodovodno
omrežje in so stalno pod pri-
tiskom

Zidni hidranti, ki so priklju-
čeni na suhe vodovodne cevi.
Te hidrante je mogoče uporab-
ljati šele tedaj, ko spustijo gasil-
no vodo v cev priključeno na
motorno brizgalno. Priklučki
za te hidrante so zunaj zgradbe.
Takšen hidrantni sistem je pred-
viden pri visokih zgradbah, kjer
normalni pritisk iz vodovodne-
ga omrežja ne bi ustrezal višini
zgradbe.

JANEZ KOVAČEC

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi
dragega očeta

MAGNIK SREČKA

se iskreno zahvaljujemo
OOS TOZD TPP in so-
delavcem za izrečena so-
žalja in podarjene vence.
Enako se zahvaljujemo
tudi godbenikom Novo-
lesa in vsem ostalim, ki
so ga spremljali na njego-
vi zadnji poti.

Sin Vedran z družino,
žena Danica, sin Vladimir
in ostalo sorodstvo

Ureja uredniški odbor:
Bojan Bencik, Stanko
Hodnik, Ana Košmerl, Jo-
že Novinec, Igor Slak,
Emil Trampuš, Martina
Volf in Boris Vovk. Pred-
sednik uredniškega odb-
ora: Franc Redek.

Glavni, odgovorni in
tehnični urednik Vanja
Kastelic. Izdaja delovna
organizacija „NOVOLES“,
lesni kombinat Novo me-
sto – Straža. Naklada
2450 izvodov. Stavek, fil-
mi in montaža: ČZP DO-
LENJSKI LIST. Tisk:
KNJIGOTISK Novo me-
sto. – Glasilo je oproščeno
temeljnega prometnega
davka na podlagi mnenja
Sekretariata za informacije
pri IS SR Slovenije št.
421-1/72 z dne 31. ja-
nuarja 1978.

REFERENDUM

Dne 30. 6. 1978 smo se delavci v vseh temeljnih organizacijah
in delovnih skupnosti strokovnih služb odločali o novem siste-
mu delitve osebnih dohodkov in sicer z referendumom. Odlo-
čali smo se o naslednjih pravilnikih:

1. Pravilnik o razporejanju dohodka in čistega dohodka ter
osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke
2. Pravilnik o vrednotenju zahtevnosti dela in ugotavljanju nje-
gove sestavljenosti
3. Pravilnik o osnovah in merilih za ugotavljanje delovne učin-
kovitosti. Izid referenduma je naslednji:

1. TOZD TAP	– 74 %
2. TOZD TDP	– 60,2 %
3. TOZD TES	– 51 %
4. TOZD TG Dvor	– 74,36 %
5. TOZD TPI	– 73,50 %
6. TOZD TPP	– 63,59 %
7. TOZD TSP	– 37 %
8. TOZD TVP	– 52,48 %
9. TOZD Žaga Straža	– 59,4 %
10. TOZD Sigmat	– 86,17 %
11. TOZD BLP	– 79 %
12. DSSS	– 70,16 %

Kot je iz rezultatov razvidno je referendum uspel v vseh
TOZD razen v TOZD Tovarna stilnega pohištva. V tej temeljni
organizaciji bodo morali vsi dejavniki od sindikata, mladine,
Zveze Komunistov in vsi delavci ugotoviti kje tiči vzrok za tak
rezultat. Verjetno bi bila takšna analiza potrebna tudi v TOZD,
kjer je rezultat malenkost nad 50 %.

M. G.

Tudi ta posnetek je z LESARIJADE '78. Nastal je v odmoru med tekmovanji, ko so se
„Novolesovci“ posvetovali kako „gre“ posameznim ekipam.